

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravljanje prejemov mesečno . . . 1.—80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25,,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna pettivrsta po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naša železna zvestoba.

Včeraj dopoldne se je g. dež, predsedniku grofu Attemsdu poklonila ljubljanska duhovščina na čelu ji prevzvišeni knezoškof dr. A. B. Jeglič ter mu je v imenu duhovščine in ljudstva ljubljanske škofije povodom 86letnega rojstnega dne presvetlega cesarja izročila izraze udanosti in zvestobe do ljubljenege vladarja in njegove prejasne vladarske hiše. Prevz. knezoškof je nagovoril g. deželnege predsednika:

Preblagorodni gospod deželni
predsednik!

V imenu duhovnikov in v imenu vsega vernega ljudstva ljubljanske škofije pridemo danes na dan rojstnega dne Nj. Veličanstva, da izrazimo svojo vdanost, svojo zvestobo, da, svojo ljubezen do našega, nam po volji božji danega in toliko let ohranjenega vladarja.

V groznem času dveletne poizkušnje je naše verno ljudstvo sijajno dokazalo, kako se zaveda svoje svete dolžnosti do njegovega Veličanstva. Izpričuje to zvestobo pogumna navdušenost naših mladeničev in naših mož na vseh frontah, kjer zmagujejo in za Avstrijo junaško kri prelivajo; izpričuje jo izredno zaupanje najvišjih vojskovodij, ki ravno naše polke pošiljajo na najbolj ogrožene kraje, za najbolj odločilne bitke; izpričuje jo mi doma, kjer storimo vse, kar se za srečen izid vojske od nas zahteva, kjer radi trpimo in zaupno molimo za končno zmago in za časten stanovit mir.

Danes na rojstni dan Njegovega Veličanstva gledamo zaupno v prihodnost in vidimo in čutimo, da se ravno v sedanjih najgroznejših bitkah zmagaja, sijajna zmaga nagiba na našo stran, kar bo tudi Njegovemu Veličanstvu v posebno tolažbo.

Prosimo Vas, preblagorodni gospod deželni predsednik, blagovolite izraze vedne in nikdar še omajane in sedaj sijajno dokazane zvestobe vernega slovenskega ljudstva in njegovega duhovništva prinesiti pred prestol Nj. Veličanstva, katerega naj nam dobri Bog še dolgo ohrani! — Dovolite, da tudi Njegovi cesarski Visokosti nadvojvodu prestolonasledniku, ki si je z vsem svojim dejanjem in nehanjem osvojil vsa naša srca, izrazimo svojo ljubezen in vdanost ter veselo upanje, da bo on najboljši pomočnik našemu vladarju in kdaj njegov vreden naslednik v pravičnem vladanju mnogojezične Avstrije.

Upravično je rekel lahko prevzvišeni gospod knezoškof v svojem nagovoru: »v

imenu vsega vernega ljudstva». Da, tako je naše ljudstvo, kakor ga je označil njegov najpoklicanejši tolmač, njegov višji Pastir! Od prvega dne, ko mu je bilo treba v dejanju pokazati svoj patrijotizem, kaže naše ljudstvo, da je železna njegova zvestoba, kakor je železen njegov železni zbor! Cesarju lepšega slovensko ljudstvo ni moglo pokloniti za rojstni dan. Vladar se na svojo stražo ob Adriji lahko zanese!

Uspeh naše uprave v Črnigori.

Cetinje, 17. avgusta. (K. u.) »Cetinjski list« priobčuje pod naslovom »Cilji naše uprave v Črnigori« članek, ki se med drugim glasi: Natančno sedem mesecev je danes, odkar je začela Avstro-ogrška — četudi se še bojuje na severu in na jugu — svoje mirovno delo, da donese težko izkušnanemu, pod težo štiriletnih vojne zgrudivšemu se ljudstvu blagodare miru, reda in pokoja. Prve odredbe po ustanovitvi vojaške upravne oblasti in razdelitve dežele v okrožja, so veljale preskrbi življenja ter obsegale tudi ukrepe za obdelanje plodnega polja, ki je ostalo od začetka vojne skoraj vseskoz neobdelano. Na stotine ton žita, moke, soli in drugih važnih živil se je uvozilo iz monarhije. Te množine dragocenega blaga so se ob najtežjih razmerah spravile v skoraj neprehodno deželo in brezplačno prepustile stradalajočemu ljudstvu. Dan na dan so odhajale izpred okrožnih ali okrajnih skladišč težkoobložene avtomobilne in vozne kolone ter na stotine tovornih konj ter se razšle po celi deželi.

Roko v roki s preskrbovanjem Črne gore z živili je šla zgradba novih in popravila starih cest. Mnogo tisoč delavcev je bilo treba, da so omogočili promet na dosedanjih cestah in zgradili nove poti v najoddaljenejše kraje te kraške dežele. In vsak delavec je dobil plačo in hrano za svoj trud.

Vse vojaške bolnišnice in sanitetni zavodi so se odprli tudi civilnemu prebivalstvu. Z veseljem vidimo, da v ljudstvu narašča razumevanje za naše sanitarne odredbe proti kužnim boleznim in močvirski mrzlici; tudi splošne cepitve proti raznim nalezljivim boleznim smo mogli brez prisilnih sredstev hitro izvesti.

Po vseh mestih skrbe naše salubritetne komisije za snago in splošni bla-

gor ljudstva. Mladini so se odprle šole, ki so bile še izza balkanskih vojn zaprte. Ugotovile so se poškodbe na cerkvah, šolah in župniščih. Kmetje niso dobili samo semen najboljših vrste, marveč tudi poljsko orodje in stroje, tako da se je obdelalo polje v takem obsegu, kakor še nikdar prej. Preje nego bi mogel kdo upati, da bo nudila Črna gora po zaslugi marljivega kulturnega dela sliko miru in reda. Tako si je postavila naša uprava v Črni gori poleg ohranitve miru in reda, poleg zdravstvenih in policijskih odredb za svoj cilj posebno tudi povzdigo blagostanja, pospešenje trgovine in enotno pravičnost. Zdravi razum naravnega ljudstva bo spoznal, da stremimo le za njegovim blagom, pobijajoč pri tem staro razvado balkanskih ljudstev, da se močnejši in vplivnejši bogati na škodo slabotnih in revnih. V zadoščenje nam je, ko vidimo, da med ljudstvom že prodira pravo naziranje združeno s spoznanjem, da preje nezaupno obsovažen sosed ne zna biti samo strašen nasprotnik, marveč tudi mogočen pomočnik in da nas v Črno goro ni dovedla maščevalnost, marveč volja božja. Tako tedaj naj gre Črna gora nasproti boljši bodočnosti, ne več proti, marveč z Avstroogrsko.

Zadnje dni v Mirnu.

(Priobčuje Gradenski.)

Lepa, prostorna, zračna je bila naša kapelica, ki smo si jo naredili v našem »Društvenem Domu«. Nadomestovala je našo področno cerkev in tudi farovž, kjer smo imeli skoro leto dni službo božjo. Večkrat nam je pogled uhajal na »Društveni Dom«, ki stoji osamljen na rupenski poti, torej italijanski jezi zelo izpostavljen; vendar so mu Lahi prizanašali.

Ojunačili smo se torej in smo imeli 30. julija tu prvo službo božjo. Posvetili so kapelo otroci, ki so ta dan željno sprejeli Kralja miru v svoje srce. Pa tudi odrasli so posvetili to nedeljo s sv. zakramenti in z molitvijo. Saj smo imeli ta dan kakih 300 sv. obhajil. Veselje nad lepo kapelo je bilo splošno; saj so ljudje zopet enkrat imeli zavest, da so bili res pri sv. maši. — Daleč na okrog, doli do strelskih jarkov in na hrib Sv. Mihaela so doneli glasovi, naši klici: »Marija k tebi, uboge reve . . .« Po dolgem, dolgem času je nam vsem tu v kapeli zopet zasijal žarek veselja, našli smo

kraj, kjer je bila naša duša doma — tabernakelj —, in pozabili smo svojih razrušenih domov. Toda tudi to veselje nam je bilo vzeto.

Pride nedelja 6. avgusta. Po precej mirni noči je nastopil strašen dan, kakor ga mi tukaj še nismo doživeli. Italijani so uvedli svojo kanonado s porušenjem krasne cerkve v Orehovljah, ki je bila zadeta v polno, sedaj je pa že popolna razvalina. Strašna kanonada se je v teku dneva razširila po Doberdobu, Vrhu, ob soški fronti, Kalvariji, Oslavju, Sabotinu in naprej. Vsi kraji in ceste za fronto tja do Rihemberga so bile skoro neprenehoma v ognju. Med sveto mašo ob 7. uri so se šipe, okna, vrata neprenehoma tresla, ljudstvo je postajalo nemirno, toda bili smo v božjem varstvu. Celi dan nismo imeli niti enega mirnega trenutka. Zemlja se je neprenehoma tresla; Italijani so kar sipali zapiralni ogenj na ceste; po cestah smo videli samo topničarje, ki so v najhujšem ognju dovažali municijo. Zvečer ob 7. uri mo imeli sv. blagoslov, h kateremu je prišlo dosti ljudi. Po sv. blagoslovu se uvrsti naš pevski zbor tik pred oltar, pozdravi Jezusa v tistem tabernaklju in med najhujšim gromenjem topov okoli nas, se je čul kot goreč vzdih in ljubeči pozdrav Jezusu: »O salutaris hostia . . . bella premunt hostilia . . . fer auxilium«. To je bilo slovo od naše kapele.

Proti večeru istega dne se je že raznesla govorica, da so Italijani v Podgori. Verjeti ni hotel nihče. Sicer smo videli zvečer, kako se v Gorici in njeni neposredni okolici vzdiguje plamen in dim, kako je na Sabotinu gorelo, videli smo, da je Lah 6. avgusta Gorico bolj poškodoval kot celo leto prej, toda ostali smo vendar še hladnokrvni. Mirno smo se podali k počitku.

Drugi dan — ponedeljek — sem se kot po navadi napotil na Grad, ki je bil že eno leto središče vseh mojih skrbi in ljubezni. Sicer sem bil sam, popolnoma sam gori, pa je ta samota vendar tako blagodejno vplivala name. Gori sem obiskoval Žalostno Mater Božjo, molil pred njo, študiral sem, preskrbel svojo korespondenco in zalil ciprese, palme in druge raznovrstne rože — prijateljice, ki so ostale na Gradu; v hvalečnosti za gojenje so tudi krasno uspevale. Ko grem doli, srečam dva italijanska ujetnika v pločevinastih čeladah, eden je gledal v tla, drugi se je smejal. Povsod pa vidim resne obraze pri ljudstvu, ki me je v skrbeh izpraševalo, kaj naj stori. Pomirjeval sem vse.

LISTEK.

Spomin na Gorico.

Spisal Šri.

Bil sem majhno, neboljeno dete, ko sem se podal s pokojno materjo prvič na dolgo pot. Hodila sva cel dan pod vročim poletnim solncem in ko se je nagibal dan, tedaj sva zapazila iz daljave črn zvonik, obrisi so postajali ostrejši, cerkev se je bližala. Utrujenost je popuščala in slednjič sva dospela do cilja: »Sveta Gora!« Prvič v življenju sem videl tedaj pred seboj to cerkev, nekaj orjaškega za moje oči takrat! Obstal sem kakor omamljen. »In tam doli v dolini?!« Kaj šele tam doli! Bele hiše so se bliščale v krvavi zarji večerni: tam doli se odpira svet! Prosil in prosil sem mater, da me je naslednjega dne peljala doli v ravnino, kjer je ležalo to prekrasno mesto.

Minilo je od tedaj dosti časa, — bil sem drugod. Moje misli pa so večkrat vstajale v nerazdružljivi zvezi: — mati in pa to lepo mesto, solnčna Gorica. Naj bi bil vedno otrok, mati bi me vodila malega, nerodnega radovedneža. Večkrat bi prišla v to prekrasno mesto. Res je prišel dan ko mi je bilo dano ostati stalno v tem raj.

Mater ni bilo k meni, daleč je bila, jaz pa sem večkrat pohitel k njej. Uboga!

Ti mučenka vseh mučenk, ti prekrasna Gorica! Ko je izbruhnila vojska se je streslo morje, zaječala je zemlja. Promet je se osvobodil svoje skale, verige so zarožljale. Tedaj se je dvignil ta titan in zalučal je plamenico, da je svignil plamen v vesoljni svet.

Ko je izbruhnila vojska, je legla mati, zazvonilo je tam pri cerkvi in duša, bela vsa, je vzplavala navzgor.

Mučeništvo je bilo njeno življenje kakor mnogih žensk.

Stal sem na obzidju goriškega gradu. Na Kostanjevici je zvonilo, odgovarjalo je v Števerjanu, v Štandrežu, v mestu samem pa so se združili vsi zvonovi v prekrasno melodijo.

Jasen dan je bil. Nad menoj Trnovska planota, pol goličave, pol gozda, na desni Brda, sami griči z vinogradi, na levi cesta v lepo Vipavsko dolino. Boj od spredaj Kras. Pred menoj pa mesto, ob srebrnem traku — Soči. Ta trak se je zvijal tja doli do morja po Furlanski nižini, ki je bila odrezana s srebrno črto — morjem; to pa je mejilo naravnost z nobem.

Ti mučenka vseh mučenk, lepa Gorica! V tujini sem, kamor me je pripeljal vlak, toda rad bi bil, neviden kakor Sigmund s čarobnim pokrivalom na svojih tleh. Poljubil bi razgaljeno telo trpeče, umirajoče Gorice.

Prišel je rimski vojak in vrgeł plamenico v naše mesto, skozi okno našega tempelja, da je zgorelo vse do tal.

Nekoč sem bil na goriškem gradu. V dolini je bilo tiho, cela narava je v nemi grozi gledala velike dogodke. Čez števerjansko višino, čez vrh Kalvarije, toraj nevidno od kod so prihajali veliki utrinki groznih zvezd. Zabrenčalo je v zraku, zvezda se je razblinila, ostala je megla. Na zemljo pa je padala smrt, na goro, kakor dež.

Tedaj sem se spomnil, da bo morda treba kmalu iz »planinskega raja« in tedaj mi je srce zaplakalo spričo te grozne misli. Bodi pozdravljeno umirajoče ti naše mesto. Tvoji otroci so križem sveta in kličejo tujcu:

Naša domovina je bila lepša kot vaša!

Odlomki iz dnevnika.

Mladi fantje.

V bolnišnici.

V dolgi dvorani so stale ob obeh straneh postelja pri postelji. Na vsaki je ležal po en kadet ali praporščak. Sami mladi fantje.

Moj tovariš na desni je bil kadet, ki je stal 49 dni neprestano v prvi bojni črti. Petdeseti dan ga je rešil strel v roko. Njegova bolečina pa ni bil ta strel, temveč živci so mu delali trpljenje. 49 dni ni siekel obleke in sezul čevljev, spal pa samo tedaj, kadar ga je spanec s silo pritisnil na zemljo. Trpljenje njegovo je bilo v tem, da se ni mogel navaditi spati na postelji in ne

spati brez čevljev na nogah in obleke na sebi.

Na levi od mene je ležal mlad Čeh. Na vprašanje zdravnika ali koga drugega, kaj mu je, je vedno odgovarjal: nič! Preromal je bil krvavo pot iz doberdobske planote na južno tirolsko fronto. Osem mesecev je trajala ta njegova pot, potem je bil omagal.

To je bilo neko nedeljo. Nad Dunajem so ležali sivi oblaki, iz katerih je pršil lahke dež. Sam sem stal na oknu in gledal na mesto pod seboj. Ulice so bile prazne, samo dolgečas se je sprehajal po njih. Ne vem, kako je bilo to prišlo, morda je bil pozdrav iz domovine — v očeh sem začutil solzo, porojeno iz bolečine srca . . . Takrat je stal ob meni tudi moj tovariš Čeh in mi položil roko krog vratu. Niti besedice ni spregovoril, ko pa sem mu pogledal v oči, sem videl v njih solze. Morda so biti to samo odsevi njegovih solz? Sram me je bilo, ker je bil mnogo mlajši od mene. Zvečer sva sedela skupaj in si pripovedovala dogodke od tam zunaj. Med drugimi mi je povedal to-le:

»Nekega popoldne sem bil poslan iz postojanke k polkovnemu štabu. Pot je bila dolga dve uri in je vodila na nekem mestu skozi gozd. Ko je maham skozi gozd, zaslišim naenkrat na desni od pota stokanje. Šel sem tja, odkoder je prihajalo ječanje, in našel sem na tleh ležati popolnoma onemoglega italijanskega korporala. Fant je ležal tam že dva dni brez hrane, brez vode, s prestreljeno nogo, popolnoma

Bobneči ogenj ob goriškem območju je malodane prenehal, tem hujše je trpel Kras in dovozne ceste. V Miren so streljali Lahi v ponedeljek zvečer z »minen-bombami«, ki so grozno pokale. Ta večer je bil zadet tudi »Društveni Dom«, kjer je bila naša nova kapela. Oltarne podobe, svečniki, vse je ležalo v razvalinah zidu. V sredi podrtij pa je gorela nedotaknjena večna luč, pred popolnoma nepoškodovanim tabernakljem. Ta prizor sem videl ob 11. uri ponoči. V torek 8. avgusta je bilo jutraj še precej mirno. Neka tajnostna tišina je vladala posebno okoli Gorice. Razlagati si je nismo mogli. Toliko smo vedeli, da je šel neki stari mož, v skrbeh za svojo hčer, v Gorico, pa se ni več vrnil. Popoldne pa se je vnel zopet besen topovski ogenj na vse ceste. Kaj naj storim? V jarek bežati? Ne! Vsedem se k harmoniji in si pojem iz »Ciganske sirote«: ... »Kjer čuva mene Bog«, ne vedoč, da bo treba kmalu vzeti v roke begunske palice in iti po svetu. Še pri večerji nismo mislili na beg. Naenkrat pride povelje: Če slišite pri pokopališču pokanje pušk, tedaj vedite, da so Lahi tukaj in bežite. Kaj storiti? Ohranim hladno kri, grem v sobo in zmečem v zaboj svoje stvari, kovčeg je bil že tako celo leto »reisefertig«, in se pripravim za pot. Še se spominjam kako sem letal po Mirnu okoli, da bi dobil jarem za kravo, ki bi mi peljala mojo »robo« naprej. Neki stari možiček, ki je prišel najbrž v italijansko ujetništvo, mi ga da, jaz se podam ves srečen, da imam zaželjeno stvar, domov in kmalu sem bil na potu v Bilje s preč. g. ... Opolnoči sem bil v Renčah pri gostoljubnem in vedno prijaznem g. župniku. — Ave Mater Dolorosa!

Občudoval pa sem to izvrstno ljudstvo kako vdano, brez ostudne kletve, je prenašalo svojo trdo usodo. Videl sem sicer mučno žalost na vaših obrazih, vendar zaupajte: Bog vse dobro plačuje, solnce sreče bode še sijalo na našo krasno Goriško. Delajte sedaj čast Goriški, kjerkoli ste, posebno ženstvo naj se drži svoje visoke moralnosti in praznovali bodemo veselo svidenje. — Kakor se sliši, se hiše na Kranjskem prav gostoljubno odpirajo trpečim goriškim rojakom. Tako je prav! Če Slovenci v teh hudih časih ne bodemo edini in polni krščanske ljubezni, smo obsojeni na smrt. Znamenja za to so vidna. Torej pred vsem: Prava, čista, s Kristusovim duhom prepojena ljubezen do trpečega brata!

Izpraznjene vasi.

»Otmil se, kdor more!« zašumi zdajci sredi meteža. »Otmite se vi, ki ste ostali doma, kojim vam je še mir v kosteh! Otmite se poljedelci, ki nam skrbite za živila, otmite se rokodelci, žene, ki se trudite doma, otroci, ki nam vzbujate nado za bodočnost! Življenje si otmite, drugo za vas sedaj nima pomena!«

Tako zveni iz vihre.

»Prihajale bodo granate in udarjale v hiše. Sovražnik bode pritiskal v navalu, kadila se bodo pogorišča. Vse, kar bode doma, bode poginilo. Zato si otmite življenje!«

Oblast povzame ta glas; kraj se izprazni. Kakor v mestih, obide groza tudi vaščane. Razleže se jok in tarnanje.

onemogel. Bil je večji in močnejši od mene, zato mi je bil težko breme, ko sem ga nesel poldruge uro daleč do divizijske bolnišnice. Kako se mi je fant zahvaljeval! V spomin mi je dal rožnivenec. »Nosite ga pri sebi, in sreča Vas ne bo zapustila.« mi je dejal pri slovesu. In glej! Od tedaj sem bil doživel še pet hudih italijanskih napadov, pa sem brez rane. Enkrat sva ostala od mojega voda samo dva živa. Kaj mi je? me vprašujejo. Biti kadet osem mesecev na fronti, za soško fronto folgarijsko planjavo, in naprej in naprej — to zdelo človeka.

Kaj mi je? Truden sem.

Tam na koncu dvorane je ležal praporščak, ki ni nič govoril. Drugi dan potem, ko je prišel v bolnišnico, mu je ljubezen poslala toliko cvetja in rdečih rož, da je ležal med samim cvetjem in rožami. Tretji dan pa je prišlo dekle, mlado in zalotljivo, kot rože in cvetje. Ljubezen je bila prišla — toda fant je ležal mrtev med cvetjem in rožami...

Blizu njega je imel posteljo kadet, ki je bil samo življenje. Življenje v mladosti. Imel je rano na nogah in za seboj mnogo težkih dni. Poldruge leto že ni bil doma, zato je vložil prošnjo za dopust, in zdaj je sanjal samo o domu, ki je ležal tam v čeških gozdovih. Fant je zmerom pel, in cela dvorana je bila včasih polna njegove razposajenosti.

Neko jutro, ko je ta fant še spal, je stopil v sobo star, siv mož. Pri vratih je obstal in oči so mu iskale po dvorani nekoga. Ko so ga našle, je hitel k postelji tega veselega kadeta. In fant, ki je vedno pel, se zaplaka tedaj, ko je objel svojega

»Nikamor! Jaz že ne! Kdo me more goniti od tod?«

Marsikdo je na tihem in tudi glasno tega mnenja. A oblastvo ne trpi civilnih oseb prav blizu fronte. Vse mora odtod, v redu in miru, a vse! Premagati se je treba in ostaviti dom, pa naj bo kakor hoče. Življenje je treba oteti in morda še kaj malega imovine.

V zadnjem času izpraznijo ogrožena mesta popolnoma, tudi pohištvo pošljejo za prebivalstvom. Celotvo vojaštvo jim ga vozi s svojimi vozovi. Povsod to vendar ne gre, tedaj pobere vsakdo v naglici nekaj stvari, ki se mu zde potrebne, a le malokdaj najpotrebnejše in najkoristnejše.

Zakopavanje se ponovi tudi na kmetih. Če si je obetati nekaj varnosti pri zakopanem blagu v mestih, na kmetih nima nobene varnosti. Saj ena granata lahko razrije ves vrt in pripravi vse na dan. Požar uniči lahko tako temeljito vsa sela in vse rastlinje v okrožju, da ni mogoče niti več najti mesta, kjer je počival zaklad.

Pri vsem sili vojaštvo na odhod. Le naglo na vlake! Kar se bode godilo tu, ne sme videti nihče. Vojaške tajnosti morajo biti varne pred nevojaškimi očmi.

Le proč, le naglo! Ubežnikom pomagajo kolikor morejo. Ta nosi ptička seboj v kletki; ne brani mu nihče. Oni goni celo prašiča po cesti. Le ga; dokler pojde, pojde!

Vsakdo se je ogledal v naglici še enkrat po domači hiši. Kdor je pobral iz nje vse, se celo lahko loči od nje; tuja se mu zdi. A kdor mora ostaviti marsikaj, se vrne še vsak hip. To bi se lahko vzel s seboj, ono podobico, pri sv. obhajilu sem jo dobil. Da, in pa šopek! Zaprašen je in pomazan od muh, a škoda bi ga bilo. Zakaj spominja ga poroke ž njo, ki je sicer že ni več.

»Sitna si bila, stara, Bog ti daj dobro, a danes sem vendar vesel, da nisi doživela vsega tega!«

Naposled je prazna vsa vas. Vojaštvo prevzame vse ključne in osnaži temeljito vsa prazna stanovanja. Potem jih zabije in tako bodo počakala svojcev, ako se ne razrušijo tačas, ali jih ne uniči ogenj.

Često se izprazni kraji, ker so ogroženi s sovražnim ognjem. A čisto jih niti izprazniti ni mogoče, zakaj prebivalci so tako navezani na svoj rodni kraj, da jih ne preženo niti granate.

Vse vasi okrog Gorice tako. V nekaterih se raztezajo strelski jarki poldol in počez po vasi, naši in sovražni, a domačinov ni bilo spraviti proč. Marsikatera hiša je uničena, vrt razrit, a gospodar se je otel k sosedu, ali leži mrtev pod razvalinami. Ni on ni drugi ne bodo več obdelovali vrta, obdelal ga je sovražni strel z eno samo granato. Marsikdo se je čisto privadil vojni. Celotroci se ne boje več živžgajočih, tulečih, peketajočih strelcev. Dostikrat se jih zbere celo krdelo ob naši postojanki in z zanimanjem opazuje streljanje. Iz prve vasi so vsi, iz one, ki je baš najbližja. Šele sovražni streli jih razkrope in napode domov...

In marsikateri vojak se jim nasmehe, zvedavim paglavcem in se spomni svojega dečka doma. »Ko bi ci-

očeta, kot majhno dete. Oče je plakal z njim, mi pa smo se obrnili v stran, ker tudi v naših očeh so bile solze.

V objemu in solzah je bilo povedano vse, vse, kar je doživel ta fant v poldrugem letu, odkar je bil od doma.

To niso bile povesti časopisov, temveč žive povesti živih prič, ki ne bodo pripovedovane morda nikdar več, nikdar ne napisane, temveč ostale skrite v srcih teh mladih, molčečih junakov do konca njih dni. Kdo bo razumel, kdo morda verjel, ako ni doživel sam.

Ampak eno je: ti dogodki in trpljenja polni doživljaji so prestvarili srca teh mladih ljudi v srca mož; kot mladi fantje s pesmijo na ustnih so odhajali — vrnili pa so se kot možje; ljubezen do doma, ki je bila prej mehka v teh srcih, je postala skalnata trdna. In s temi srci, polnimi ljubezni in čustva, se bodo vrnili enkrat domov. Domovina! Vsak izmed njih te bo ljubil z ljubeznijo deseterih onih, ki so iz ljubezni dali zate življenje. Sprejmi jih tudi ti z ljubeznijo!

Pesem bi zapel o mladih fantih, pa jo nosim v srcu, ker je bila porojena v bolečinah.

Pesem bi zapel, pa jo bodo peli fantje sami, ko se vrnejo. Pesem junštva, kakor jo še nisi slišala domovina. Pesem, porojeno med gromenjem topov in v hrepeneju po tebi — domovina.

Tvoja pesem, domovina! Pesem o tistih dneh, ko so iz ljubezni zate odvrgli mladost in postali možje, kakršnih potrebuješ, domovina — naša Avstrija!

gan bil tukaj pri meni, ali bi mu bilo všeč ob kanonu!«

Bog ve, ali si je obrisal solzo, kali? Če si je ni, krogli, na katero je kanila, ne bo škodovala. Še močnejše se bode razletela nad italijanskim izdajco. Pasja noga!

A baš, da ni v bojih preveč te napote, se izprazni kraji daleč na okrog. Najsi vojaštvo ima še toliko obzirnosti, kmetovalec ne more ostati gospodar na svojem v tako resnih časih.

Nastanjenje, rekvizicija in več takih ljubeznivosti mu ne slade življenja, kdor ostane.

Izpraznjene vasi in mesta! Počiva-joči ali razrušeni domovi! Zalosten pogled!

In oni, ki prihajajo od tam, so vedno vredni usmiljenja! Ne pozabite tega, kadar srečate begunce!

Mladi Habsburgovci.

Profesor Lovrić piše v »Našem Jedinstvu«:

Imel sem priliko priti v dotiko s četa-mi, ki so bile v zadnji ofenzivi proti Italiji pod poveljstvom Nj. Visokosti presvetlega nadvojvoda prestolonaslednika. Vsak mi je navdušen govoril o junastvu bodočega našega cesarja in kralja. Ni niti enega vojaka v njegovem zboru, ki bi ne poznal junaka prestolonaslednika. V mnogih slučajih so ga videli naši junaki v največji nevarnosti in najljutejšem ognju. Nekeč, ko se je bil napotil v strelske jarke, so ga hoteli nekateri višji častniki, ki so bili v skrbah zanj, spremljati, toda on jim je milo rekel: »Nikarte z menoj, gospodje; nevarnost je velika in jaz ne morem prevzeti odgovornosti za vas.«

Drugi mladi in veliki junak iz cesarske hiše je Nj. Visokosti presvetli gospod nadvojvoda Karl Albreht, ki je bil za hrabro obnašanje pred sovražnikom izrednim potom povišan za majorja in odlikovan z železno krono III. razreda. Presvetli nadvojvoda je mnogokrat, čeravno baterijski poveljnik, iz strelskih jarkov vodil artiljerijski ogenj in prizadeval Italijanom veliko težkega gorja.

Slovenische Kriegs- und Soldatenlieder.

»Cetinjske Novine« pišejo v svoji prvi številki: Pod tem naslovom je izšla v Ljubljani v zalogi »Katoške Bukvarne« v izvrstnem nemškem prevodu zbirka prelepih vojni in vojaških pesmi. Prekrasna knjiga leži pred nami, iz vsake strani teksta in iz vsake slike diha plemenito patrijotično čustvo. Prevajalec nam podaja zbirko slovenskih narodnih in vojaških pesmi, ki so nastale davno pred izbruhom svetovne vojne in kažejo, kako sta se tudi v slovenskem narodu podedovana zvestoba do vladarske hiše in ljubezen do domovine razvijala v organični harmoniji. Najboljši proizvodi Prešernovi, Koseskijevi, Jenkovi, Gregorčičevi in drugih domačih pesnikov so združeni s stoletnimi narodnimi pesmi. Posebne vrednosti pa je Simon Gregorčičeva proroška pesem »Soči«, globokega navdušenja pa doni slavna Davorin Jenkova bojna pesem »Naprej«, ki je že zdavnaj postala narodna himna cesarju zvestih Slovencev:

Z orožjem in desnico
nesimo vraga grom,
zapisat v kri pravico,
ki terja jo naš dom.

Te stihe slovenskega teksta obdaja slika, ki predstavlja naskakujoč oddelek slavnega kranjskega domačega pešpolka št. 17.

Knjigo, katere čisti dohodek je namenjen vojni oskrbi, izpopolnjujejo slike sedanjih slovenskih umetnikov, ki so mnogo pripomogli k vrednosti tega patrijotičnega dela.

Nasilna gospodarska politika.

Ogrožena Švica. — Amerika proti Danski.

Za Holandsko, Švedsko, Norveško, Dansko in Grško spoznava sedaj tudi Švica »zaščitnike« vladarskih pravic in nedotakljivosti nevtralnih držav. Četverosporazum je zahteval od Švice, ki je odvisna od uvoza industrijskih proizvodov in živil iz Nemčije in Avstroogrske, da ustavi zamenjavni promet s tema dvema državama, ker bi drugače četverosporazumne velesile ustale dovoz surovin in živil v Švico. Na glasoviti pariški gospodarski konferenci so se bili postavili na stališče, da Švica tistega blaga, ki ga uvaža iz četverosporazumnih dežel ali preko njih, ne sme dobaviti osrednjima državama ne predelanega, ne nepredelanega. Zaman so si prizadevali zastopniki Švice v Parizu doseči, da bi smela Švica še nadalje zamenjavati blago z osrednjima državama. To odklonilno stališče četverosporazuma označujejo švicarski listi splošno kot gospodarski udarec proti Švici. Tako piše neko veliko švicar-

sko glasilo: Stvar bi bila drugačna, ako bi mogla ententa kompenzacijsko prepoved podpreti s kompenzacijskim nadomestilom. Toda ne more nam nadomestiti ne nemškega premoga, ne nemškega železa. Zavezniki nas bodo morali tedaj glede neobhodnih surovin pustiti v odvisnosti od Nemčije; da bomo to odvisnost tudi čutili, izhaja iz tega, da se je uvoz železa v zadnjem času zmanjšal za 10 odstotkov in da je Nemčija bistveno omejila tudi dobavo premoga in jo utegne še bolj omejiti. — Kakor pa izhaja iz zadnjih poročil, bo Švica kljub vsemu nadaljevala pogajanja z osrednjima državama za nadaljevanje kompenzacijskega prometa. Pri tem prihaja v prvi vrsti v poštev zamenjava lastnih švicarskih proizvodov za nemško in avstroogrsko blago. Za Švico je zadnje ententno gospodarsko nasilje naravnost usoden udarec, kajti premog in železo sta poleg žita glavna oporna stebra narodnogospodarskega razvoja.

Wilson, ki je z dobavljanjem ameriškega orožja ententi zelo pripomogel, da se je podaljšala evropska vojna, je sedaj tudi Danski pokazal svoje rogeve, zahtevajoč od nje v osorni obliki, da prodajnim potom odstopi Dansko Zapadno Indijo. Ze meseca januarja 1913 je pritiskala ameriška vlada v Kodanju na to, da bi Danska odstopila te svoje otoke, ki leže pred Panskim prekopom. Sedaj je Wilson stvar resno vzel v roke. V danski zbornici so po obširni razpravi sklenili, da prepuste odločitev v tem vprašanju ljudskemu glasovanju. Značilna je bila ob tej priliki izjava danskega finančnega ministra: da ne vedo, kaj naj bi storili, ako bi Amerika zasedla danske Antille. Iz tega izhaja, da so v Washingtonu nastopili z vsem povdarkom in že tudi s prikritimi grožnjami. Tak je ta »miroljubni« Wilson.

Novo vseslovansko društvo na Ruskem.

Iz Petrograda poročajo, da se je ustanovila ondi »Družba za uredbo ruskega državnega zemljevida po zmagoviti ruski vojni«. Naloga društva je, izdelati osnovo, na podlagi katere bo mogla Rusija po zmagoviti vojni izpolnovati svoje zgodovinske, narodno-državne in slovanske naloge. Društvo bo izvrševalo vso mogočo ustno in pis-meno propagando in se posluževalo pri tem vladnih in drugih oblasti. Gre torej za navadno vseslovansko društvo po zgledu nekdanjega Slovanskega dobrodelnega društva in raznih galislo-ruskih društev, ki so med Ukrajinci razširjali vserusko misel. Seveda sme vsak izmed prizadetih narodov upati na zmago v sedanji vojni in tega tudi Rusom ne moremo odrekati. Vendar pa bi bilo prav, ako bi se Rusi učili primerne skromnosti od Nemcev. Dasi ima Nemčija nepremagano in nepremagljivo armado, ki drži v svojih železnih rokah ogromne dele ententnih dežel in še posebno ruskih, so mero-dajni nemški činitelji in nemški narod sam odločno odklonil vse pretirane vse-nemške osvojevalne načrte ter pokazal, da je pripravljen k poštenemu častnemu miru. Rusom se res slabo poda vloga Srbov, ki v žalostnem prognanstvu snujejo Veliko Srbijo.

Iz zlate knjige slovenskih junakov.

Obneslo se jim je in se jim ni.

Dne 10. julija je začel Italijan že na vse zgodaj metati granate in šrapnele različnih kalibrov. Tako nas je obdelaval par ur. Ko se je začelo daniti, so našim Janezom prinesli kavo par korakov za strelske jarke. Fantje so šli drug za drugim po kavo. To priliko porabi Italijan za napad na postojanke 6. stotnije. Ko so se naši veselo vračali s skodelami kave v rokah — so našli v jarkih Italijane. Le-ti so jih sprejeli z besnim ognjem, in seveda je padlo vse, ker s skodelami se ne da braniti. Sedaj so prišle na pomoč stotnije našega bataljona in vnel se je boj na življenje in smrt. Italijanov je bilo dva bataljona, vsi sveži in novi. Branili so se kakor levi, a vse skupaj nič ne pomaga. Janezi se bijejo kakor junaki, dokler ne zmagajo in ne vržejo sovražnika nazaj, odkoder je bil prišel. V jarkih in pred njimi je ostalo 800 mrtvih Italijanov, a tudi naših je padlo do sto.

Naslednji dan so prišli parlamentarji z zavezanimi očmi prositi za dvanednevno premirje, da bi pokopali mrličke. Prošnja je bila odbita.

Potem je bil pet dni popoln mir, niti vedelo se ni, da je vojna. Ne na naši ne na italijanski strani ni padel noben strel. A danes, 22. julija, nas so-vražnik zopet nadleguje s težkimi granatami, ki padajo na vse strani, da jo groza.

Vreme imamo slabo, dež je vsak dan; pričakujemo že novega snega, pa imamo še starega veliko v zalogi. — Franc Zajec iz Višnje gore.

Zračni napad na Trst.

opisuje »Il Lavoratore« tako-le:

Bilo je čudovito jutro luči in toplote. Solnce je siloma vlivalo v dušo neko posebno veselje, veselje življenja in dela. Delo je kipel v mestu in zdelo se je, da so ljudje za hip pozabili na vojno in njene grozote.

Toda gori, na visokem čistem nebu je plavala smrt kakor ogromna ptica roparica. Nenadoma je nekako bobnenje obrnilo pozornost ljudi navzgor. Italijanski aeroplan je grozeče plaval nad mestom. Komaj je dospel v dosežnost, so se že oglasili topovi, nebo je bilo posejano z majhnimi oblaki, podobnimi razpršenim kosom vate. Bili so naši šrapneli, ki so tkali zalezovalno mrežo sovražnemu letalu. Mnogo ljudi je bilo tedaj po cestah, na trgih. Toda na prvo znamenje je vse zbežalo, vsak si je poiskal zavetišče. Trgi in ulice so se izpraznile. Naenkrat se zasliši strahovit tresk, srca so zatrepetala.

Prva bomba je bila padla. Kam? Je-li povzročila žrtve? Dvignil se je eden naših hidroplanov.

Strašen in pretresljiv prizor se je nudil mestu. Ljudje so se srdito borili, tu, na zemlji, gori, v zraku, pod nebom.

Strojne puške so odgovorile na pokanje bomb; topovi so gremeli brez prestanka. Vsa previdnost je bila pozabljena, množica je prišla na prosto, da vidi pretresljivo borbo, ne boječ se nikake nevarnosti. Boj se sedaj ni več razvijal nad mestom, marveč nekoliko dalje v smeri proti Tržaškemu zalivu. Toda prihajali so še drugi aeroplani, štirje, šest, sedem, s tremi drugimi, hitrimi, bleščajočimi bojnimi letali. In prišla je ura smrti.

Bombe so padale srdito rjoveč in se strahotno razpokavale. Gromenje topov, prasketanje strojnih pušk, treskanje bomb!...

Nad mestom je sikalo kakor vihar sovražstva in razdejanja. In množica je kričala razdraženosti in strahu. Boj se je končal z zmago našega hidroplana, ki ga je vodil ladijski poročnik Banfield, ki je sestrelil prvega nasprotnika spravil na tla še drugega v višini Miramara. Potem so topovi obmolknili. Mir se je vrnil v mesto, ki je bilo za čas izpostavljenosti vojnim grozotam.

Toda tam doli, proti morju, so ležale na tleh nedolžne žrtve smrti; poljubljalo jih je solnce. Tam doli je nekdo jokal. In žalostni glas se je raznesel po mestu, udaril na vsa ušesa in prodrl v vsa srca.

Voz rešilne postaje je odpeljal ranjene v bolnišnico. Gasilci so brez težave pogasili majhen požar na nekem posestvu.

Morilna bomba se je razletela v ulici, kjer se ponavadi delavski otroci radi mude na pragu ali igrajo na cesti. Šipe v oknih so popokale in bilo je nekaj druge malenkostne materialne škode. Toda bila je druga škoda, vse drugačna, večja, bolestnejša.

Sovražna bomba je do smrti zadela šestnajstletno mladenko, Marijo Ronconi, hčerko našega sodruga Ivana Ronconi, in mater drugega sodruga, Ivana Cogliolina, sedemdesetletno starko. Mladenka je bila zadeta, ko je tekla proti neki prodajalni, da bi se skrila, druga v njenem lastnem stanovanju.

Na mesto žalosti je cel dan romalo ljudstvo in prijatelji in sorodniki žrtev so ganjeni polagali cvetje in vence.

Tudi ubogim ranjenim otrokom je prinesla tolažbo usmiljena in ljubezniva gospa Ema de Krekich-Strassoldo, ki jih je s svojim soprogom gospodom komisarjem obiskala in jim prinesla slaščice in igrače.

Propad Italijanske oblasti v Tripolisu.

Od francoskega Tunisa do angleškega Egipta so se tripolitanski arabski rodovi otreli italijanskega gospodstva. Zvestobo prisegajo carigraskemu kalifatu in ne priznavajo drugega vladarja kakor turškega sultana. To so posledice italijanskega verolomstva nasproti Avstroogrski in Nemčiji in njenega hlapčevstva nasproti Angliji in Franciji. Ti dve sta bili tudi svoj čas poglavi Italijo v tripolitansko pustolovstvo, da bi jo tako spravili v svojo odvisnost in jo imeli o svojem času na razpolago proti Nemčiji in Avstroogrski. Svoj namen sta popolnoma dosegli, a vprašanje je, kakšno korist je imela od tega Italija. Njej se je pač zgodilo tako kakor tistemu, ki je izpustil ujetega vrabca, da bi ujel goloba na strehi. Izgubila je Tripolis, Tirol in drugih »neodrešenih dežel« pa še vedno ni osvojila in jih tudi ne bo.

S tolikimi nadami sta prišli l. 1911. italijanska armada in mornarica v Tripolis! Kako je italijansko časopisje pozdravljalo zasedbo tega ozemlja kot novo oživljeno starorimsko kolonial-

no delovanje. Tripolitanijska je sicer izjemno obrežna pasove precej revna in neplodna dežela. Lepi in rodovitni srednjemorski kolonialni deželi Egipt in Tunis sta si razdelila »bratska« naroda — angleški in francoski. Italija naj bi dobila Tripolis. Pa tudi ta Tripolis bi mogel biti za Italijo velike koristi, ker vodi po njem karavanska cesta globoko v notranjo Afriko notri do Čadskega jezera. S tem bi bila italijanski trgovini odprta pot v notranjo Afriko, pa tudi italijansko kolonialno delovanje v Tunisu in Egiptu bi dobilo novo moč. Ravno ta zadnja okolnost pa je najbrže vzrok, da sta Anglija in Francija nahujskali Italijo v roparsko vojno proti Avstroogrski in ji tako zvezali roke v Tripolisu ter storili neškodljivo glede na Egipt in Tunis. Dve muhi na en mah. Ako italijansko ljudstvo še sedaj ne izprevidi, da izkrmava v brezupni vojni proti Avstroogrski za tuje koristi, mu pač ni pomagati.

Armado povelje nadvojvoda Friderika.

Dunaj, 18. avgusta. (Kor. ur.) Vojnodopisni stan poroča:

Nj. c. in kr. Visokost feldmaršal nadvojvoda Friderik je izdal sledeče povelje vrhovnega armadnega vodstva:

Vojaki in vojni tovariši!
Nj. Veličanstvo, premilostnemu najvišjemu vojnemu gospodu sem poslal za rojstni dan v vašem imenu sledeče brzojavno voščilo:

»Vaše Veličanstvo! Premilostni gospod! Avstro-ogrška armada in mornarica praznujeta že tretjič rojstni dan Vašega Veličanstva med gromenjem topov. Prvič je veliki dan prišel v pričakovanju prav v kratkem predstoječega krsta z ognjem. Pred letom je bil poln slavlja ene najslavnejših zmag, kar jih pozna svetovna zgodovina. Danes pa slavimo ta dan v borbi proti ponovno zbrani premoči onih sovražnikov, ki se še vedno oprijemljejo nade, da bodo s številom dobili uspeh. Vaše Veličanstvo! Mojemu vrhovnemu poveljstvu premilostno zaupane čete so imele v zadnjih tednih prestati zopet hude boje. Z žrtvami, kakor jih še ni bilo, nam sovražnik poizkuša iztrgati zmago, pa vendar nas ravno uspeh te borbe, navzlic vsem sovražnim silam, kljub nadi, s katero je sovražnik udaril in navzlic našim dveletnim uspehom na suhem in na morju, pri vsej vojaški skromnosti navdaja z najponosnejšim zaupanjem. Vendar pride dan, ko bodo naši nasprotniki šli sami vase: Za življenje in smrt skupaj zlitih avstro-ogrskih in nemških armad in mornaric in armad njihovih zaveznikov ni mogoče nikoli in nikdar poraziti. Pred dvema leti je bilo Vaše Veličanstvo v težki uri prisiljeno, potegniti meč. Vaše Veličanstvo ga bo zopet v slavi in časti vtaknilo v nožnico, pa naj bo ta trenutek že blizu ali še daleč. Ta ponosna gotovost napolnjuje danes bolj kot kdaj poprej naša srca, ki vsa na severu in jugu, na suhem in na morju utripljejo v eni sami vroči molitvi: Božja milost Vašemu Veličanstvu, božji blagoslov našemu iskreno ljubljenuemu cesarju in kralju.«

Nj. c. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo odgovoriti:

»Kakor so mi globoko segla v srce voščila in želje za blagoslov, katere ste mi Vi, moj ljubi feldmaršal, za moj rojstni dan izrazili v imenu v težkih bojih stoječe oborožene sile na suhem in na morju, prav tako z veseljem pozdravljam zaupanje, s katerim Vi in vsa naša oborožena moč gledate v prihodnje dogodke ogromne borbe. Nezlomljeno stoji avstro-ogrška vojna sila, krepka v zavesti svoje vrednosti, ojačena s čustvom trdnih vezi z zavezniškimi prislavljenimi orožnimi brati in spremljana od blagih želj domovine, ki vsa bremena težkega časa nosi proti sovražniku, čegar obsežen naskok se bo zlomil ob vztrajnosti, ki nikdar ne odpove in ob sili, ki sili do odločilne zmage.

Tako stopam, moj ljubi feldmaršal, z Vami v tretje vojno leto v zaupanju na moč in vztrajnost moje armade in s prošnjo za

božjo pomoč. S hvaležnim srcem pozdravljam svojo zvesto, junaško armado.

Franc Jožef.

Srečen sem, da vam smem sporočiti poslanico našega premilostnega gospoda in ponosen sem, ker vem, da ste vredni besed Nj. Veličanstva: Živio naš cesar in kralj!
Nadvojvoda Friderik, feldmaršal.

Vojska z Italijo.

Topovski ogenj na Goriškem. - Odbil laški napad na višine pri mirenem Gradu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. avgusta. Uradno se poroča:

Sovražni topovski ogenj proti naši novi bojni črti na Goriškem traja dalje. Ne glede na odbit napad Italijanov proti višinam jugozahodno od Mirenškega gradu ni došlo do nobenih pihotnih bojev.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

16. avgusta. Na Krasu in na gričih vzhodno od Gorice ljut napad s topovi in z bombami. Naša pehota se je z napadom polastila kritij na pobočjih hriba Počinka na severnem robu Kraske planote in v bližini Sv. Katarine in Sv. Marka. Sovražnik je izgubil 353 ujetnikov, med njimi 11 častnikov. Na ostali bojni črti smo odbili običajne sovražne napade. Na planoti Asiago se je posrečilo lastnim oddelkom, da so vdrl v nekatere sovražne jarke na pobočju Monte Moschisch. V zapiralnem ognju sovražnega topništva smo se nemoteni umaknili v lastno postojanko; s seboj smo vzeli nekaj ujetnikov. Skupina 14 Capronijev, ki so jo spremljala brza Nieuport-letala, je obstreljevala včeraj kolodvorske in vojaške naprave v Prvačini in v Dornbergu. Vrgli so iz njih 2½ tone zelo močnega razstreliva z vidno prav dobrim uspehom. Kljub živahnemu obstreljevanju obrambnih baterij so se vrnila vsa letala nepoškodovana na svoje letališče.

»Osvojena« Gorica.

Lugano, 18. avgusta. Posebni poročevalec milanskega lista »Italia« poroča iz Gorice: Ne moremo se veseliti, ker smo postali gospodarji Gorice; zdaj ko smo se je polastili, jo moramo osvoboditi še od treh svetnikov: Sv. Gore, gore Sv. Gabrijel in gore Sv. Marka, z njih vrhov namreč Avstrijci gospodarijo mestu. Kakšni obredi so se prirejali v znamenje, da se je vzela Gorica? A vse visi pod Domoklejevim mečem Avstrijcev na višinah vzhodno od Gorice. Prebivalci so preplašeni. Avstrijci so jim obljubili ob odhodu, da bodo zopet prišli. Pač se ne bodo več vrnili, a prebivalstvo računa s tem. Dolgo podaništvo je navezalo prebivalstvo na Avstrijci. Poročevalec se pritožuje, da so v Gorici vsi prijatelji monarhije, ravnodušnih ljudi je le malo; Italijani so pa že zdavnaj pobegnili v Italijo ali so jih pa internirale avstrijske oblasti. V Gorici gospodarijo zato izdajalstvo, vohunstvo in nevarnost. Neobhodno je potrebno, da se prebivalstvo popolnoma izprazni iz mesta. Poročevalec opozarja dalje, kakšno težko oviro tvorijo prej omenjene tri utrjene višine; odpor avstrijskih čet je tam neverjetno ljut. Vsakemu napadu sledi takoj protinapad. Kdo ve, koliko časa bodo še trajali strašni boji? Ni pričakovati, da bi se boji pri Soči kmalu končali.

Benečansko pristanišče večinoma uničeno.

Curij, 18. avgusta. »Neue Züricher Ztg.« poroča iz Milana, da so avstrijski letalci s svojimi napadi zadnji teden večinoma uničili benečansko pristanišče, pogled nanj je žalosten. Stroške da ga zopet popravijo, proračunajo na 12 milijonov; vlada je v ta namen že nakazala en milijon.

Proslava letalca junaka Banfielda.

Trst, 18. avgusta. (K. u.) V mestni hiši so izročili zastopniki osmih tržaških društev linijskemu ladjinemu poročniku umet-

niško izvršen častni znak. Množice pred mestno hišo so navdušeno slavile junaka.

Italiji primanjkuje premoga.

Curij, 18. avgusta. Iz Rima se poroča: Italijansko vlado zelo skrbi, ker se vsaki mesec znižavajo dohodki državnih železnice. Obratni izdatki so ogromni, ker se je premog takoj podražil, ker so izostali tuji in ker vozijo vedno vojake. Italijanska vlada je zahtevala, naj angleški trgovinski minister glede na dobavo premoga še več popusti, a baje Runciman ni nič gotovega obljubil.

Potres v Italiji.

Spodnjo Italijo je zopet zadel uničujoč potres, ki se je pojavil z istimi znaki, kakor svoj čas pri katastrofi v Avezzanu. O tem potresu poroča ljubljanska potresna opazovalnica, da že dvajset let ni bilo tako močne potresne perijode. Aparati so zaznamovali najhujši sunek 16. t. m. ob 9. uri 7 minut dopoldne. Središče je oddaljeno čez 300 km od Ljubljane. — Poročila pravijo, da je že v noči od torka na sredo sledil sunek sunku, v nekaterih krajih je bilo do 16 sunkov. Najtežje so prizadeta mesta Ancona, Pesaro in Rimini. V Rimini so bili potresni sunki že v tork precej močni; vsled tega je ljudstvo bivalo na prostem, in le temu je pripisovati, da je primeroma malo žrtev, namreč 4 mrtvi in 30 ranjenih. V Pesaru, kjer je mnogo poslopij poškodovanih, so morali izprazniti vsa stanovanja. — Po celem obrežju od Ancone do Rimini vlada izredna panika. Obrežna železnica je na mnogih mestih razrušena.

Potresni sunki v tork 15. in sredo 16. t. m. tvorijo le redko se pojavljajoči takozvani rojni potres (Schwarmbeben). Meteorologi so mnenja, da bo tresenje, ki se je v tork pričelo, še dalj časa trajalo, vendar pa upajo, da je potres s svojim katastrofalnim sunkom že v sredo dosegel svoj višek.

Najnovejša brzojavka iz Lugana se glasi: Kljub trudu italijanske cenzure, da bi prikrila strahoto predvčerajšnjega potresa, se vidi iz podrobnosti, da so posebno trpeli Rimini, Pesaro in jadransko obrežje do Ancone. Priznava se, da je v Rimini mnogo mrtvih. Vse prebivalstvo biva na prostem. Nihče se ne sme vrniti v hiše. Zasebna poročila pravijo, da je porušena polovica mesta.

Ob sklepu lista je došla iz Lugana še naslednja brzojavka: Poročila o potresni škodi, katera izdaja skoro izključno le vlada, ne povedo nič novega. V Rimini biva prebivalstvo še vedno na prostem. Tudi sosednji kraji so močno trpeli. Včerajšnja nevihta je v mestu in po deželi povzročila težko škodo. V Milanu je med drugimi velika predilnica Albizzate skoro popolno uničena; pri tem je bilo ubitih 5 delavcev, 4 pa ranjeni. — Požigi pri Florenci in Veroni so opustošili cele gozdove in napravili ogromno škodo.

Ti potresni sunki, ki vsled svoje obilice tvorijo izvanreden pojav, so najbrže, kakor večina potresov v Italiji, tektoničnega izvora. Tektoničen potres nastane, kadar deli zemeljske skorje izpreminjajo svojo lego. Te izpremembe se ne vrše polagoma, ampak sunkoma, kadar doseže napetost zemeljske skorje svoj višek, toliko časa, dokler ni zopetnega ravnotežja.

Vojska z Rusi.

Turške čete v armadi grofa Bothmerja odbile ruske napade.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. avgusta. Uradno se poroča:

Bojna skupina generala Konenice nadvojvoda Karla.

Pri zavzetju gore Stara Občina so zavezniške čete ugrabile 200 ujetnikov in 2 strojni puški.

Južno od Horozanke so avstrijsko-ogrski bataljoni vrgli sovražnika iz nekega naprej potisnjenega jarka.

Armadi generalnega polkovnika grofa Bothmerja dodeljene cesarske otomanske čete so odbile napadalne poskuse.

Bojna črta maršala pl. Hindenburga.

Pri armadi generalnega polkovnika Böhm-Ermolija je bil sovražnik zadnje dni tako težko poražen, da je bil včeraj popolnoma miren.

Na volinjski bojni črti uspešne poizvedbe.

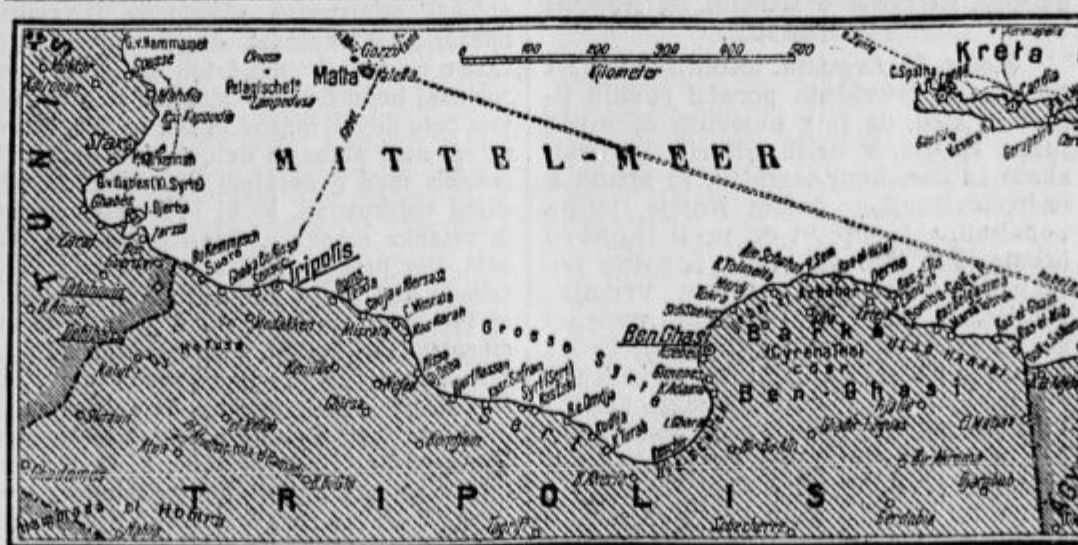
Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. avgusta. (K. u.) Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala pl. Hindenburga.

Izvezniš malega, a živahnega boja zahodno od Nobelskega jezera, ki se še

Zemljevid k porazu Italijanov v Tripolisu.

ni zaključil, le nevažni spopadi prednjih straž.

Bojna skupina generala konjenice nadvojvoda Karla.

Na bojni črti armade generala grofa pl. Bothmerja so odbile turške čete ruske napadalne oddelke.

V Karpatih se je razširil uspeh na Stari Občini. Ujeli smo približno 200 mož in zaplenili več strojnih pušk.

* * *

Uradno rusko poročilo 11. avgusta zvečer poroča, da je bil uničen pri Monasterzijski en bataljon nemškega rezervnega polka št. 3 z ognjem nekega oklopnega avtomobila. Temu nasproti pribijemo, da je dotični bataljon ob tisti priliki izgubil v celoti le dva ranjenca.

Vrhovno vojno vodstvo.

OSVOJITEV STARE VIPČINE.

Kolin, 17. avgusta. »Kölnische Ztg.« poroča iz vojnega tiskovnega stana: Včerajšnje zavzetje severozahodno od Capula ležeče 1450 metrov visoke gore Stara Vipčina se je izvedlo po boju, kakoršnega še ni bilo videti dozdaj na ruskem bojišču, tudi v bitkah pozimi v Karpatih. Na obeh straneh so se bojevali z divjo besnostjo, v boju, ki se je odločil nam v korist, prvič ni bilo nobenega ruskega ujetnika; celo tam, kjer je bil sovražnik popolnoma obkoljen, se ni udal. Tudi male skupine so se bile z obupom do zadnjega moža in zadnji mož se je pustil rajši ubiti kot ujeti. Borenje za višino je bilo tim težavnejše, ker se je sovražnik v gostem gozdu lahko skrival; z bajoneti se je moralo takorekoč izpraskati ozemlje. Še strašnejše kot boj sam je bilo presenečenje, ki je čakalo zmagovalca v osvojenih postojankah; mrlič, ki smo jih bili popustili v prejšnjih bojih, še niso bili pokopani; morali so jih obleči; popolnoma goli so ležali, videlo se je, da so jih bili tudi mučili; vratove so mnogim prerežali, drugim razbili glave in ude. Vse izkušnje iz prve srbske vojske so tu v tretjem letu vojske še enkrat nič manj strašno potrdili Rusi.

NEČLOVESKE RANE PO RUSKIH KROGLAH.

Vojni tiskovni stan, 17. avgusta. (Po vojnem tiskovnem stanu potrjeno poročilo vojnih poročevalcev.) V bojih v Bukovini so se opazovale zelo težke rane. Pri ujetnikih smo našli v nekaterih slučajih dum-dum in eksplozivne krogle, splošno se je dognalo, da zadajajo tudi navadne ruske krogle take rane kakor dum-dum krogle. Skrbne in natančne poizvedbe so dognale, da streljajo Rusi tudi z našimi puškami, ki jih nabijajo s svojimi patroni. Ker se pa razločuje kaliber ruskih krogel za 1/2 mm od kalibra naših pušk, povzročajo iz naših pušk izstreljene krogle take rane, kakršne povzročajo dum-dum krogle, kar mora rusko vojno vodstvo znati.

SIJAJEN DAN V PODOLJI.

Berlin, 18. avgusta. »Lokalanzeiger« javlja: V Podolji je bil včeraj sijajen dan nemškega in avstrijskega topništva. V ognju naših topov so že izginiti valovi sovražnih čet; popolnoma so se pa polegali v ognju naših pušk, ko so prišli do ovir ogrskih polkov.

PREKISLO GROZDJE.

Stockholm, 18. avgusta. Ruski listi potrjujejo, da so zbrale avstrijske čete na potu, ki vodi v Lvov, zelo znatne množice čet. Poizkus, da bi zlomili njih odpor, se ne izplača, če bi se tudi z uspehom vzel Lvov, ker bi bile žrtve ljudi previsoke. Lvov je le politične važnosti, nima pa nobene strateške vrednosti.

ZA LVOV.

Bern, 18. avgusta. »Times« poročajo z ruskega bojišča: General Saharov ima nalog, da spravi v rusko posest železniško progo, ki pelje jugovzhodno od Lvova v Odeso.

»Rječ« poroča: Operacije Saharova so v ozki zvezi z načrti Lesičkega, ki hoče za vsako ceno osvojiti Lvov. Toliko je gotovo, da bodo Rusi morali prestati še strašne napore, predno osvoje Lvov.

TURKI NA VZHODNI BOJNI ČRTI.

Dunaj, 18. avgusta. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se javlja: General konjenice nadvojvoda Karol Franc Jožef je povodom dohoda cesarskih otomanskih čet na bojno črto, kateri poveljuje, sultana brzojavno pozdravil. C. in kr. vojaškega pooblaščenca, ki je izročil brzojavko, je sultan pooblastil, naj javi nadvojvodu, da ga posebno veseli, ker se njegove čete nahajajo pod poveljem prestolonaslednika in da popolnoma zaupa srečnemu uspehu zveznega orožja.

IZ STANISLAVOVA PRED RUSKIM PRIHODOM.

Lvovski listi so priobčili naslednje vesti iz Stanislavova pred prihodom Rusov: Najlutejši boji so se odigrali v nedeljo 6. avgusta ter naslednji dan dosegli svoj višek pri Tumaču. Umikanje naših čet se je vršilo v redu in po načrtu. Po cele ure

so se pomikale skozi Stanislavov dolge vrste ljudi in voz. V ponedeljek dopoldne so peljali skozi mesto na kolodvor tudi približno 3000 ruskih vojnih ujetnikov. Že prejšnji teden je bilo mnogo prebivalcev zapustilo mesto, v ponedeljek ponoči je odšlo državno uradništvo (pošta, sodišča, okrajno glavarstvo); spise so bili že preje odpravili. Tudi zasebniki in trgovci so spravili svoje imetje večinoma na varno. Del beguncev je šel peš do Ciezowa, kjer so bili pripravljeni begunski vlaki. Nekaj beguncev je potovalo v Lvov, druge so odpravili proti Ogrskemu Gradišču, kjer so jih potem razdelili dalje na razne strani. Uradniki s svojimi družinami so se peljali v Wadowice. Neposredno pred mestom ni bilo bojev, ki so divjali le pri Tumaču. Tu in ob črti Markowice—Tysmienica je bilo slišati ljuto grmenje topov. Zadnji begunci so zapustili mesto v sredo popoldne in se iz Ciezowa odpeljali z železnico dalje. — »Nowa Reforma« poroča: Ko so bili Rusi 7. t. m. udri v Tumač, so dobile oblasti v Stanislavovu nalog, da mesto izpraznijo. Stanislavov je šel sedaj približno 30.000 prebivalcev, ker se do 10.000 prebivalcev še izza prve izpraznitve ni bilo vrnilo. Od 30.000 prebivalcev jih je nad 15.000 zapustilo mesto. V sredo so odkorakale čete in z njimi so odšli iz mesta zadnji begunci.

K BOJEM ZAPADNO OD LUCKA.

»Kurier Poznanski« poroča po petrograjskih listih, da zbira rusko vrhovno armadno poveljstvo zopet zelo velike rezerve zapadno od Lucka, da napravi nove sunke proti Kowelu. Ruski merodajni krogi pripisujejo posesti železniškega križišča v Kowelu veliko strateško važnost, ker bi drugače uspehi pri Lucku, v Galiciji in Bukovini ne ostali končnoveljavni. V ojačenje so pritegnili menda tri armadne zbornice. Poročevalec »Rječ« javlja, da se utegnejo odigrati odločilni boji za Kowel koncem avgusta.

NAŠI LETALCI OGROŽAJO RUSKO ŽELEZNICO KIJEV-SARNY.

Amsterdam, 18. avgusta. Uradni list ruskega vojnega ministrstva »Ruski Invalid« poroča, da avstrijski letalci opazujejo železniško progo Kijev-Sarny in mečejo na vlake zažigalne bombe. Vsled tega je proga močno ogrožena.

VOJAŠKA GENERALNA GUBERNIJA V LUBLINU

je povodom cesarjevega rojstnega dne nazkazala v dobrodelne namene 250.000 K.

POS LABŠANA RUSKA TRGOVSKA BILANCA.

Berlin, 17. avgusta. Ruska trgovska bilanca se je poslabšala v prvi polovici za 427 milijonov rubljev.

SPLOŠNA ŠOLSKA DOLŽNOST V RUSIJI.

Kodanj, 17. avgusta. Car je ukazal v Rusiji splošno šolsko dolžnost. Dokler ne bo dovolj učiteljev, bodo učili v prvi vrsti otroke slušateljci vseučilišč.

SLABA LETINA V RUSIJI IN NJENE POSLEDICE.

Kolin, 18. avgusta. »Kölnische Ztg.« poroča: Iz previdnih poročil ruskih listov se vidi, da je v obsežnih ozemljih južne Rusije, v delih Sibirije, v ural-skem in donskem ozemlju, ki spada k najrodovitnejšim delom Rusije, letina popolnoma za nič in da preti ljudstvu lakota. Pri tem pa vlada popolno pomanjkanje delavcev. »Novoe Vremja« pribije, da na ravnini ni skoro nobenega delavca več. Listi izjavljajo: če ne bo nihče skrbel za kruh, meso in kurivo, lahko nastopijo usodopolni dogodki. Lani smo se morali radi pomanjkanja municije umakniti. Če nam sedaj zmanjka živil, smo lahko prisiljeni, da opustimo nadaljevanje največje zgodovinske naloge, namreč vojske.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. avgusta. (K. u.) Veliki glavni stan:

Sovražnik nadaljuje severno od Somme svoje močne napore ne glede na težke žrtve. Angleži so nastopili z več novimi divizijami; posrečilo se jim je, da so južno-zahodno od Mart'npuich našo prednjo črto potisnili v mali širini v tik zadaj ležečo črto, a popolnoma smo jih odbili severno od gozda Fourceaux, Francozi so zopet ponoči napadali; močne sile so pričele prodirati okoli polnoči proti našim postojankam med Guillemont in Maurepas; najkrmaveje smo jih odbili. V sprednjem zavitem delu naše črte severovzhodno od Hardecourt so se ljuto bojevali; boj se tam še ni odločil. Topništvo trajno posebno ljuto deluje.

Na desnem bregu Moze je napadel zvečer sovražnik na široki bojni črti med utrdbo Thiaumont in gozdom Chapitre in večkrat tudi v zahodnem delu gozda na gori. Pri vasi Fleury se še bije boj. Sicer se je povsod zrušil naval sovražnika.

Francosko dvokrilno letalo je 16. avgusta prisililo pri Nesle obrambni ogenj, da se je moralo izkrcati.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

17. avgusta ob 3. uri popoldne. Na bojni črti ob Somme je delovalo naše topništvo, namerilo je obsežen uničevalni ogenj na naprave sovražnika. Pehota ni delovala. Včeraj smo ujeli severno od Somme nad 200 mož in zaplenili pet strojnih pušk. Na ostali bojni črti navaden ogenj s topovi.

Izgube Angležev.

London, 19. avgusta. (K. u.) Seznami izgub s 14. in 17. t. m. obsegajo imena 253 častnikov (40 jih je padlo) in 6151 mož, oziroma 58 častnikov (12 mrtvih) 4533 mož in 69 častnikov (10 mrtvih) in 3936 mož.

Anglija prepovedala izvoz na švedsko.

London, 19. avgusta. (Kor. ur.) Reuter: Kralj je podpisal odlok, ki prepoveduje vsak izvoz na švedsko, če ga ne dovoli posebej vojni trgovinski svet.

Anglija zadržuje nizozemske ladje.

Amsterdam, 19. avgusta. (Kor. ur.) V Angliji še vedno zadržujejo nizozemske parnike, ki so naloženi z vladnim žitom. Zadržujejo jih že 6—8 tednov. Na dveh parnikih je pričelo žito že kaliti.

Dogodki na Balkanu.

Protisunek na balkanskem bojišču. Florina zasedena.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. avgusta. Uradno se poroča:

Pri c. in kr. četah neizpremenjeno. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. avgusta. (K. u.) Po brez-uspešnih napadih čet sporazuma zadnje dni so zvezne čete pričele protisunek. Po boju s srbsko donavsko divizijo smo vzeli Florino.

Nemška letala so napadla ruske rušnice in neki podvodni čoln severovzhodno od Karaburnu.

Vrhovno vojno vodstvo.

Florina na Grškem zasedena.

Z bolgarsko nemške fronte se poroča: Florino, 24 km južno od Bitolja, 5 km južno od srbsko-grške meje so zavezniške čete po porazu srbske donavske divizije zasedle. Vsi dosedanj napadalniki poskusi entente so se izjalovili, med tem ko je prvi odločni sunek zavezniških bojnih sil napravil močno zaogzdo v sovražno fronto. Sarrail v svojih poročilih nujno prosi ojačenje.

V Solun

je došlo do 18 t. m., kakor poroča »Neue Züricher Ztg.«, 8000 Rusov; 80.000 jih še pričakujejo.

Dosedanji boji pri Solunu.

Sofija, 19. avgusta. (Kor. ur.) Glasilo vojnega ministrstva »Wojenne Izvestija« opozarja na okolnost, da je podvzel sporazum na vseh bojnih črtah ofenzivo, le na solunski bojni črti ne. Razlogi so, ker niso tam čete dovolj močne in ker so zdravstvene razmere slabe; a deloma tudi radi prekanja med generalom Sarrailom in srbskimi vojskovodji, ki bi radi rešili pogum in ostanke srbske armade in deloma tudi zato, ker preskrbujejo s težavo čete. Dosedanji boji, ki so vedno izpadli neugodno za sporazum, so imeli skozi in skozi le demonstrativen značaj, a dokazujejo, da sporazum še vedno ni opustil svojih upov. Naša armada je pripravljena, da sporazum iznova razočara in da zatvori njih hlepne. Hrabrost bolgarske armade, ki jo je dokazala v zadnjih bojih, nam popolnoma jamči za to, da bo dala bolgarska armada sovražniku nauk, ki ga zasluži.

Naši letalci nad Valono.

Budimpešta, 18. avgusta. Dopisnik lista »Az Est« poroča: Včeraj ponoči sem bil priča, ko se je dvignilo sedem naših letal. V eni vrsti so leteli letalci proti Valoni. Vodil jih je linijski ladijski poročnik Konjović. Naši opazovalci pripovedujejo, da je bilo vrženih veliko bomb, ki so na treh mestih povzročile požare. Ena bomba je v polno zadela nek parnik, ki je bil zasidran v pristanišču. Naše bombe so zadale več barak. Letala so z otoka Saseno ljuto obstreljevali, vendar so se vrnila ne-poškodovana.

Radoslavov o položaju.

Sofija, 19. avgusta. (K. u.) Na zadnjem shodu poslancev vladne stranke je podal ministrski predsednik Radoslavov sledečo zjavo o položaju: Bolgarija je danes tako pripravljena, da lahko odbije vsak napad, naj pride od katerekoli strani. Nasproti vsem govoricam, ki se širijo s strani sovražnikov, je Bolgarija v najprisrčnejših razmerah z vsemi svojimi zavezniki, ki v polni meri cenijo prijateljstvo Bolgarije in so skupno z njo pripravljene, da bodo častno končali sedanjí boj. Položaj je na vseh bojiščih ugoden; nikakor ni nobenega koraka, da bi se morali vzemirjati. Splošna ofenziva sporazuma je iznova potrdila, da moči osrednjih veslesil ni mogoče zrušiti in da jima ni mogoče iztrgati zmage. Niti misliti ni, je naglašal ministrski predsednik, da bi se Bolgarija med svetovno vojsko ločila od svojih zaveznic; prebila bo marveč z njima do konca, ker zmaga naših velikih zaveznikov tvori trdno jamstvo, da ohranimo naše dosedanje pridobitve in svojo politično neodvisnost.

Politični kravali v Atenah.

Bern, 17. avgusta. Londonska »Westminster Gazette« poroča, da je prišlo v nekem atenskem gledališču do kravalov. Klic: »Živio Venizelos« je bil signal za velik hrup. S klicom: »Živio kralj!« so se častniki vrgli na Venizelosove ljudi, prišlo je do pretepa. Častniki so potegnili sablje. Ranjen je bil adjutant vojnega ministra.

Volitve na Grškem.

Bern, 19. avgusta. (Kor. ur.) »Temps« poroča, da bodo volitve na Grškem 27. septembra 1916.

Rumunija še čaka.

Madžari in Rumuni.

»Az Est« objavlja uvodni članek, v katerem pravi: Ne vemo, kaj bo z nami in ali se ne pridruži Rumunija sovražnikom ter tako spolni preizkušnje mučeniškega madžarskega naroda. Ne vemo, kaj nam prinesejo bližnji dnevi. Od Rumunije je odvisno, ali naj se svetovna vojna pomnoži še z enim brezprimernim zločinom in se osramoti z do neba vpjiočim bojem med Madžari in Rumuni. Ako na erdeljski meji zagrmí top, potem ga bodo prvi izpalili Rumuni. Agitacija na Rumunskem postaja vedno hujša in mržnja proti Madžarom se širi. Ako izbruhne vojna z Rumunijo, potem bo to prva madžarsko-rumunska vojna; ta vojna bo prava naša vojna. Dosedaj smo mi Madžari, braneči svoj obstoj, sodelovali v vojni brez mržnje, sodelovali smo kot plemeniti kavalirji, ki so potegnili brez srda in besa svoj viteški meč, da dejansko izkažejo zaveznikom svoje prijateljstvo. Ako Rumunija hoče, potem bomo dobili tudi mi svojega pravega sovražnika. Ako nam hočejo Rumuni iztrgati kos našega Erdelja, potem bo padla iskra mržnje tudi v naše vojevanje. Položaj je danes tak, da nam že zmanjkuje strpljivosti...

Jonescujevo glasilo »La Roumaine« piše o zadnjih izjavah nadžarskih politikov, da so Karolyi, Tisza, Apponyi, Khuen Hedervary, Berzeviczy, Zichy in Batthyany edini glede Rumunije in Sedmograške in nihče neče odstopiti niti najmanjšega kosčka Sedmograške. Za nevtralnost nam Ogrska neče dati prav nič.

Kakor znano, je grof Karolyi rekel, da Rumuni v Sedmograških bojih ne bodo našli ljudi, ampak tigre.

Rumunija in Rusija.

Dunaj, 18. avgusta. Ameriški časnikar Hale poroča iz Bukarešte, da se je 3. avgusta 1914 na Sinaji vršil kronski svet. Kralj je tedaj izrazil upanje, da bo Rumunija zvesta svojim obveznostim. Komaj je izgovoril, pride iz Rima brzojavka, da bo Italija nevtralna. Nato so z veliko večino sklenili, ostati nevtralni in ljudstvo pripravljati na zvezo z Rusijo. Takoj tedaj se je Bratianu dogovoril z Rusijo, da bo Rumunija v danem trenutku zasedla sosednje ozemlje z rumunskim prebivalstvom, namreč Sedmograško in Bukovino. V začetku je Sazonov Črnovice pridržal sicer Rusiji, Banat pa Srbiji, končno pa je še to dvoje odstopil Rumuniji. Sedaj se ententa mrzličavo trudi za rumunski nastop. Stürmer je odgovoril, da se drži samo Sazonovega do-

govora, če Rumunija svojega nastopa takoj in končno ne določi.

Diplomat o Rumuniji.

Dunaj, 18. avgusta. »N. Fr. Presse« prinaša berlinski razgovor z nekim dobro poučenim balkanskim diplomatom. Položaj v Rumuniji sicer še ni jasen. Posebno vsled počasne ofenzive na zahodu se mora Rumunija obotavljati. Ozek kosček zemlje, katero je ententa osvojila v dveh mesecih, je popolnoma uničen. Prav tako bi se godilo Rumuniji. Ker ofenziva zaveznikov v Karpatih napreduje, bi Rumunija bila napadena od treh strani. Posebno težko delo bi imela Bolgarija, ki pa je sijajno pripravljena. Če bi se Rumunija ne ustavila ruskemu prehodu, bi ji osrednje sile morale napovedati vojno.

Neumna izmišljotina.

Berlin, 18. avgusta. »Daily Telegraph« pripoveduje svojim bralcem, da je Nemčija v Bukarešti na skvodo Avstroogrske ponudila ozemlje, da bi pridobila Rumune za ohranitev nevtralnosti. Zdi se, da ima »Daily Telegraph« svoje bralce za izredno neumne. Mi si ne upamo ugovarjati.

Drobne rumunske vesti.

Lugano, 18. avgusta. Rimska »Tribuna« ne veruje, da Rumunija kmalu nastopi. Bratjanu čaka na to, da se približa konec vojne, ker gospodarski položaj Rumunije ne prenese dolgega sovraštva z osrednjima silama.

Basel, 17. avgusta. Petrograjska »Rječ« poroča, da so Bolgari vsled prevoza čet postavili osebni promet na vseh progah v Ruščuk. »Ruske Vjedomosti« poročajo, da vsled rastočega vznemirjenja utrjuje 12.000 srbskih ujetnikov mejo proti Rumuniji.

Bukarešt, 18. avgusta. »Tagblatt« poroča, da Rusi v okolici Tulceje pripravljajo pontone za zgradbo štirih mostov preko Donave. Rusi v Tulceji govorijo o prehodu proti Bolgarski kakor o nečem, kar se razume samoposebi in kar se ima kmalu zgoditi.

Bukarešt, 18. avgusta. »Dreptatea« poroča, da je Jonescu vprašal Bratianu, kakšna bo vlada, če se Rumunija odloči za vojno. Bratianu je odgovoril, da ne misli na sodelovanje Filipescujeve in Jonescujeve stranke.

Frankfurt, 18. avgusta. »Frankfurter Zeitung« poroča iz dunajskih vojaških krogov, da se bo Rumunija odločila do 28. avgusta, se bo Bukareška »Minerva« poroča, da je zadnji rumunski ministrski svet sklenil, zbornico sklicati v drugi polovici avgusta, da sliši vladno izjavo o zunanji politiki.

Haag, 18. avgusta. Angleški listi poročajo iz Rima, da se je zopet poslabšalo upanje, da pojde Rumunija kmalu z entento. »Daily News« poročajo iz Rima, da tudi osrednji sili silita Rumunijo, da končno vendarle pojasni svoje stališče.

(Na vse te vesti je treba reči, da položaj na vzhodnem bojišču še ni jasen, zato Rumunija še čaka. Op. ur.)

Bukarešt, 18. avgusta. Kralj je odšel v Sinajo. Politikov ne bo sprejemal. Ententino časopisje piše, da se avstrijski poslanik že odpravlja na odhod. Grof Czernin pa je poslal domov samo male otroke, ker v okolici Sinaje razsaja škrlatinka.

Na morju.

Kapitan poročnik Forstmann potopil 100 ladij.

Berlin, 18. avgusta. Wolff javlja: Cesar Viljem je podelil red Pour le merite kapitanu poročniku Fortsmannu, ki je v podvodni vojski potopil 100 sovražnih ladij, ki obsegajo 260.000 ton.

Povratak »Deutschlanda«.

Berlin, 18. avgusta. V celi državi napeto pričakujejo povratka »Deutschlanda«. Ladja je zapustila 1. t. m. Ameriko; od takrat je minilo 17 dni. Ravnotoliko časa se je vozila ladja iz Nemčije v Ameriko. Ladja mora torej kmalu pripluti.

Potopljene ladje.

London, 19. avgusta. (K. u.) Potopljen je bil španski parnik »Pagassaro« (3287 ton).

London, 19. avgusta. (K. u.) Potopili so se ruski parnik »Kovda« in laške jadrnice »Lorenzo«, »Donato« in »San Antonio«.

Španska naroča podmorske čolne.

Geni, 18. avgusta. Kakor poroča »Echo de Paris« iz San Sebastiana, bo Angleška v najkrajšem času pričela delati pet podmorskih čolnov za račun španske vlade.

Pogrešane družine s Primorskega.

Ivan Gardin, Bau Komp. 12/97 vojna pošta 693 išče svojo družino, ki je stanovala v Gorici, Via Gabrizi št. 14. — V Italiji se nahajajo vsi begunci iz Gorenjega polja pri Kanalu ob Soči. Ti

ljudje ne vedo nič o svojih, ki se nahajajo v vojni, zato so mi pisali in prosili, da naj jim pomagam izvedeti. Angela Stanič išče svojega moža Antona Stanič, ki se nahaja pri 97. pešpolku in svojih dveh sinov, en Marcelin, star 16 let, drugi Franc, star 14 let, zadnji se je nahajal v Gorici. O vseh ne vem že eno leto nič. Moj naslov je: Angela Stanič, Santuario di Oropa Bianca prov. Novara Italia. — Terezija Mavrič išče svojega moža Mihaela Mavrič, ki se nahaja v vojni, ne ve pa, pri katerem polku se nahaja; ima sina v bolnišnici. Njen naslov je: Terezija Mavrič, Ospedale Biele Piemonte, Italia. — Iščeta se družini: Angela Plahuta iz Dornberga pri Gorici in g. Martin Poveraj, krojač v Dornbergu, od začetka vojne z Italijo v Gorici. Kdor kaj o njih ve, je naprošen sporočiti Josipu Gabrijelčiču, c. in kr. častniška bolnica »Mladika«, Ljubljana. — Kdo od zadnjih goriških beguncem bi kaj znal o Francetu in Mirkotu Ličen, ki sta stanovala na Livadi via Bufollini 26; blagovoli naj naznaniti Petru Ličen, k. u. k. Res. Spital Lukovac, Bar. 95, Stajersko. — Prosi se dotičnega, ki bi vedel, kje se nahaja, oziroma kaj se je zgodilo z Marijo Grebenc, bivšo voditeljico kuhinjske šole v Gorici v Gregorčičevem domu, naj blagovoli naznaniti Tereziji Košir, Ljubljana, Rimska cesta št. 7, prvo nadstropje. — Iščem moža mater Rožo Suligoi in sestrini Amabilo in Jožefo, o katerih že od začetka vojne ne vem ničesar. Stanovali so v Moši ulica Blankiš št. 216; najbrž se nahajajo v italijanskem ujetništvu. Kdor bi kaj vedel o njih, naj mi blagovoli naznaniti na naslov: Bandel Beatrice, Bruck ob Litvi, Baraka 9, soba 9, Sp. Avstrijsko. — Naznanjamo, da smo pri vojakihi in ne vemo za naše družine, katere so se nahajale zadnji čas v Gorici. Naša imena so: Fiegel Josip iz Gorice, pri vojakihi. V Radgoni, k. u. k. Inf. Reg. 97(IV. Erz. Komp.; Lovrič Franc iz Ozeljana pri Gorici, k. u. k. Inf. Reg. 97(IV. Erz. Komp. — Iščem svojega strica Mihaela Tinta, doma iz Galjevice na Kanalskem, bivač v Štmauru pri Solkanu na Goriškem. Zatorej ako bi kdo vedel zanj, naj mi blagovoli poslati na naslov: Rafael Tinta, bei Firma Bleckmann, Portier II., Mürrzuschlag, Štaj. — Kdo kaj ve o infanteristu Srenjšček Ciril; služil je pri pešpolku št. 87, 13. stot., 1. vod. Bil je 1894 letnik, vpoklican k vojakom 25. oktobra 1914, pogreša se že od oktobra 1915. Uljuno se prosi njegovih tovarišev, sporočiti na uredništvo »Slovenca« ali pa na moj naslov. — Kdo kaj ve o družini Srenjšček, Doblar št. 21, pošta Ročinj, Primorsko. Naslov: Srenjšček Rok, 27. dom. p., 5. stot., 4. vod. — Pogreša se Peter Kobal, ki je služil pri k. u. k. Lir. Nr. 27, I. Komp. Odšel je iz Ljubljane na severno bojišče meseca februarja 1915. In o tedaj ni o njem nobenega glasu. Kdor bi kaj vedel o njem, naj blagovoli proti vrnitvi stroškov to sporočiti njegovi sestri Mariji Kobal, Št. Viška gora št. 80, p. Slap ob Idriji, Primorsko. — Antonija Pegan, Borovnica, Notranjsko, išče svojega očeta Franc Pegana iz Bilj in svaka Ivana Čuka, tudi iz Bilj. Bivali so do sedaj v Biljah ter Franc Pegana, c. kr. redar v Gorici na glavarstvu. Če kdo kaj ve, mi blagovoli naznaniti na imenovani naslov. — Kdor kaj ve, kaj se je zgodilo z družino Vižin, gostilna v ul. Camposanto 50, pri izpraznjenju Gorice, naj bi to sporočil enol. prost. Vižin pri IX.—97. nad. komp. v Radgoni na Stajerskem. — Želel bi izvedeti za svoje stariše, ki so dne 6. avgusta pobegli iz Renč pri Gorici pod imenom Jožef ali Marija Žigen, vas Venišče št. 244. Uljudno prosim, kdor kaj ve, naj sporoči na naslov: Ivan Žigon, I. R. 7. M. G. A. Kdo. St. Veit a. d. Glan. Barake, Kärnten. — Išče se Irma Brezigar s svojimi 5 otroci iz Solkana pri Gorici. Pojasnila prosi Anton Brezigar, Gradec, Merangasse 3. — Kdo ve, kje se nahaja Ivan Žižmond z družino, doma iz Vogerskega pri Gorici. Pojasnila prosi Melnik Anton, Dovje 8, Gorenjsko.

Primorske novice.

Cesarjev rojstni dan v Trstu se je tudi letos obnesel na uprav slavnosten način. Vse mesto je bilo v zastavah, deklice pa so prodajale patriotske znake. Iz »Narodnega doma« so na fasadi, že sami po sebi lepo okrašeni, visele tri velike zastave: cesarska ter mestna. V mestu je bilo mnogo slovenskih zastav, vendar pa bi jih bilo mnogo več, ako bi bil izšel na narod tozadnevni oklic. Že na predvečer cesarjevega rojstnega dne so se vršile slavnosti. Godba deskega vzgajališča z vsemi učenci ter mnogobrojno občinstvo je priredilo obhod po mestu. Pri sv. maši so prisostvovali politični in vojaški, v jako obilnem številu tudi cerkveni dostojanstveniki ter ostala duhovščina.

Slovenske šole v Trstu pridejo baje v kratkem pod mestno upravo. Šole bo torej vzdrževal magistrat.

Goriške cerkve. »Reichsposti« poroča usmiljeni brat p. Rajmund, da je bil tik pred Italijani še v goriški stolnici. Granate so popolnoma porušile prezbitერი in njegove dragocene freske. Stolp se je podrl. Za to barbarsko porušenje ni bilo nobene vojaškega razloga in to jasno osvetljuje svoječasno italijansko kričanje, ker so avstrijske bombe zadele cerkev dei Scalzi v Benetkah, ki je stala tik kolodvora. Polovica kapucinske cerkve je podrt; pri sv. maši je bilo ubitih 13 ljudi, 30 pa težko ranjenih. Ne vé se, kako je z očetli jezuiti.

V Borštu v Bregu pri Trstu je umrl dne 18. t. m. po dolgi mučni bolezni preč. g. Anton Križman v 33. letu starosti. Pokonik se je rodil 14. novembra 1884 pri Sv. Ivanu v Trstu, po končanih semeniških študijah je služboval kot kaplan v Šklednju, Sežani, pri Sv. Jakobu v Trstu, slednjič v Boljuncu. Pred kratkim je bil vpokojen zaradi dolgotrajne bolezni. Pokojnik je bil povsod zelo priljubljen vsled svojega odkritega značaja. Njegova volja je vodila naravnost, ni se oziral ne na desno ne na levo. Poznan je bil zlasti kot navdušen govornik. Z njim izgubimo mnogo. R. I. P.!

Šempeterskim pregnancem! Dragi duhovnjani! Na dopustu, ki mi je imel poteči 16. t. m. sem zaznal iz »Slovenca« o težki preizkušnji, ki Vas je doletela. Previdnost božja je meni osebno milostno prihranila težo i ngrozo onega dne, ko ste se ob dimih in požarih, ob gromih in treskih poslavljali od prekrasne in ljube domačije v — neznan svet, a vem, koliko ste takrat trpeli. . . . Prejemši presenetljivo in prežalostno vest sem se nemudoma podal do Nj. ekscelece, prevzvišenega kneznadškofa v Zatičino, kojemu sem izjavil, da sem brezpogojno pripravljen iti za pregnanci v katerokoli kronovino in katerokoli barako! Upam in sem prepričan, da so enako izjavo podali tudi vsi č. gg. pregnanci iz dekanije in goriške okolice, da bo tako za dušno pastirstvo pregnanih množice zadostno preskrbljeno. — Ne zabimo v teh grozopolnih dneh, da ima Previdnost božja, ki je to dopustila, z nami najsvetejše in najboljše očetne namene! Porabimo čas pregnanstva za pokoro in spravno sv. obhajilo presv. Srcema J. in M., da bodo skoro minuli dnevi stiske in bede! — V nadi, da se bomo kmalu videli, Vas duhovnoočetno blagoslovjam in se priporočam v molitev, kakor tudi sam slejkoprej za Vas molim in mašujem. Zapujamo v Boga in Marijo! Vaš zvesti dekan dr. R. K.

Internirali so ravnatelja tržaške delavske zavarovalnice zoper nezgode Karla Colcuca. V »Reichsposti« beremo, da je ta goreči irredentiar zavod, ki je imel svoj delokrog na Primorskem, Dalmaciji in Kranjskem, več let vodil v duhu in popolnoma v smislu irredente, ki je hotela vzgajati nezadovoljne ljudi. — Slovencev pred vojno niso hoteli poslušati, med vojno ne govorimo, imeli smo in imamo pa le mi svoj avstrijski prav. To za razne podobne slučaje.

Gorica pod Napoleonom I. L. 1797. so začeli Francozi, osvojivši Mantovo, od te strani prodirati proti Avstriji. Nadvojvoda Karl, ki je poveljeval na tem bojišču, je imel tako malo čet, da ni mogel drugega nego previdno se umikati pred mogočnim sovražnikom, dokler ne dojdejo pričakovana ojačenja. Umikanje je šlo še preko Gorice in 20. marca 1797. ob 4. popoldne sta prišla v mesto dva francoska komisarja, ki sta se legitimirala kot kvartirna mojstra. Za njima so prihajale sprednje čete v nerednih oddelkih, naslednjega dne pa general Napoleon Bonaparte z ostalo vojsko. Ko so Francozi zasedli tudi Trst, je bila Gorica popolnoma odrezana od ostale Avstrije in v mesto ni dospela nobena vest več o gibanju avstrijske armade. Tedaj se je nenadoma raznesla vest, da so glavne točke mirovne pogodbe med Francijo in Avstrijo dogovorjene in podpisane. 23. maja so jele odhajati iz Gorice francoske čete in 24. maja popoldne so odkorakali iz mesta zadnji francoski oddelki. Čez četrt ure je naznanil strel z Gradu bližanje avstrijskih čet. Vse ljudstvo se je zbralo ob Dunajskih vratih, da jih pozdravi. Ob njihovem prihodu so zazvonili vsi zvonovi po cerkvah, z Gradu so grmeli topovi. Ljudstvo je v nepopisnem veselju rajalo in vriskalo cel dan in vso noč, mesto je bilo do jutra razsvetljeno. Tako je Gorica po 65 dneh tujega jarma zopet veselo in svobodno zadihala pod milo in drago vladno habsburške hiše. Gorica, potpni tudi topot — rešilni dan ne bo izostal!

Ljubezen do rodne grude. Slovenski begunci iz Gorice, ki je sedaj v taborišču v Lipnici, piše: Ljubi rojaki, Slovenci! Ne morete si niti v duhu predstavljati, kako hudo, kako bridko je zapustiti svoj rojstni kraj, svojo domovino, kakor smo to morali storiti mi goriški Slovenci. Oh, kako

lepa, kako mila in ljubka je nam bila naša solčna Gorica. Bila nam je pravcati raj. Rojaki! Le hvalite vsak dan Boga v vročih molitvah, da ste tako srečni, da vam ni treba zapustiti svojega doma. Srečni ste, presrečni! Ljubite še bolj svojo lepo slovensko zemljo, svoj dragi dom. Ne zaničujte ga, ne izročajte ga tujcem! Naz vam povem dogodek, ki se je zgodil v tukajšnjem taborišču. Čevljarjevo ženo Ivanko Basnigoj iz Solkana je padec Gorice in Solkana tako močno prijel, da se je revica ej padel mož in mi je laška krogelardgov ob tej vesti milo zjokala. Rekla je: Ko mi je padel mož in mi je laška krogla ubila zadnje dete, nisem bila tako žalostna, kakor sedaj, ko je padla naša Gorica in je hinavski Lah ugonobil ta cvet lepih naših slovenskih krajev. Dokler ne bo Gorica zopet naša, ne bom vesela. In zopet se je zjokala. Vse to prča o globoki ljubezni, ki jo gojijo Slovenci in Slovenke do svoje rodne grude.

Razpisuje se štipendij 1500 K ustanove »Michele de Urbanich.« Do tega štipendija imajo pravico dijaki, ki pohajajo avstrijsko univerzo ali tehniško visoko šolo, oziroma inozemsko visoko šolo, ki je zednačena s prej omenjenimi zavodi. Do tega štipendija imajo pravico: v prvi vrsti dijaki, ki so ustanovnikov sorodniki; v drugi vrsti dijaki, ki so pristojni v kako občino, ležečo v Brdih, oziroma discendenti (prvega kolena) javnih uradnikov, ki so le vsled določil zakona izgubili pristojnost v občini, ležeči v Brdih; v tretji vrsti dijaki, ki so pristojni v kako občino Goriško-Gradišanske. Ako bi se noben dijak zgoraj omenjenih učnih zavodov ne-potegoval za štipendij, se zamore ta podeliti tudi dijakom drugih višjih avstrijskih ali inozemskih šol; pogoji ostanejo neizpremenjeni. Štipendij se zamore deliti na dva enaka dela in se torej zamoreta podeliti dva štipendija po 750 K, ako ni med prosilci nobenega ustanovnikovega sorodnika, ki mu je pridržan celi štipendij. Ako se podeli štipendij nesorodniku in ako se bi pozneje potegnil za štipendij sorodnik, se odvzame štipendij nesorodniku in se podeli sorodniku. Prošnje, opremljene s potrebnimi spričevali in dokazilnimi listinami naj se predložijo deželnemu odboru goriškemu, sedaj na Dunaju (Parlament) do 1. novembra 1916. — Od goriškega deželnega odbora na Dunaju. Deželni glavar dr. Faidutti.

Umrla je dne 18. t. m. v ljubljanski deželni bolnici Katarina Madrec, 41 let stara begunka iz Gorice, Sv. Rok, Via Aprica št. 9, žena hiš. posestnika in čevljarja Antona. Podlegla je ranam, ki jih ji je zadalo zadnje laško obstreljevanje Gorice. Ostavlja moža, ki je pri vojakihi in tri otroke, ki so sedaj neznanokje. Naj počiva v miru!

Preskrba obleke za begunce. Da pospeši in končno uredi vprašanje o preskrbovanju obleke za begunce, je notranje ministrstvo v sporazumu s trgovskim ministrstvom in ministrstvom za javna dela ustanovilo posebno centralo v to svrhu. Vodstvo je poverjeno ravnatelju c. kr. centralnega zavoda za ženske obrti na Dunaju; sodelovali bodo činitelji organizirane skrbitve za begunce. Centrala ima nalogo preskrbeti potrebne množice blaga ter bo imela na Dunaju tudi skladišče izgotovljenih oblek, da bo mogla takoj postreči. Naročati in razdeljevati imajo obleko za begunce slejkoprej edino-le politične oblasti, na katere se bo blago pošiljalo; pač pa se morejo omenjene oblasti pri določanju potrebne množice in razdeljevanju oblek posluževati občinskih oblasti ali krajevnih odborov. Da se prepreči vsaka zloraba, bodo vodile politične oblasti natančen zapisnik, komu in koliko je bilo izdanih raznih kosov oblek, odevi itd. Z ozirom na pomanjkanje tkanin treba gledati, da se naroča res le najnujnejše, na drugi strani pa treba tudi skrbeti, da dobe begunci vselej pravočasno, kar nujno potrebujejo. Zelo je priporočati, da se povsodi ustanove delavnice za krpanje in popravljanje begunske obleke, kakršne že imajo ponekod, posebno v begunskih taborih. Vse potrebščine preskrbi gori navedena centrala, ki ima tudi nadzorstvo nad delavnicami. Za ustanovitev takih delavnic naj se zavzamejo krajevni begunski odbori. V prvi vrsti naj se pritegnejo v delavnice begunci sami, katerim se tako preskrbi začasno delo in zaslužek.

Z dinamitno patrono se je poškodoval dne 14. t. m. 11 let stari posestnik sin Ludvik Torkar iz Porzena št. 17, obč. Grahovo na Goriškem. Na paši mu je dal njegov tovariš eno patrono, nakar je Torkar toliko časa dregal vanjo, da je eksplodirala ter mu odtrgala palec in kazalec leve roke in težko poškodovala levo oko. Zdravi se v ljubljanski deželni bolnici.

Sever in jug. Na severu poročajo uradna poročila o srditih bojih pri Zaloščah. Na jugu obstreljujejo dannadan Italijani vas Zalošče, del občine Dornberg. V znamenju vojne!

Ali bi se dalo odpomoči? Goriški begunci prodajajo za slepo ceno posebno živilo, kokoši, prešiče raznim spekulantom in nešpekulantom. Tako trpijo veliko škodo in škodo trpi vse naše narodno gospodarstvo. Ali bi se ne dalo temu odpomoči, da bi n. pr. kak privaten ali vladen zavod ali organ vso zadevo primerno uredil in poskrbel, da dobe begunci za svoje stvari primerno plačilo? Stvar je važna in nujna!

Od Sv. Lucije ob Soči. V nedeljo dne 13. avgusta je doživela Sv. Lucija slavnost, kakoršne do danes tu še ni bilo. Brigadni poveljnik general Ströher je odlikoval moštvo tukajšnje orožniške asistence — skoraj same domačine —, ki so se prvi borili proti Italiji na Krnu in Ježi. Po sv. maši je imel gospod general nanje nagovor, v katerem je povdarjal, da mu je v posebno veselje, če more pripeti junakom, ki so vseskozi storili svojo vojaško dolžnost, hrabrostno svetinjo na prsi. To je le malo plačilo za prestani trud, a je vendar izraz hvalečnosti in priznanja domovine. Za njim je nagovoril moštvo z ljubeznivolnimi besedami stražmojster g. Ignacij Trop. Sledil je še nagovor g. župana Rakovščka. Nato je gospod general razdelil odlikovanja. Odlikovani so sledeči črnovojniki: četovodja Andrej Winkler, poddesetnik Štefan Taljat, vojaki: Franc Štrukelj, Martin Mrak, Andrej Murovec, Alojzij Čargo, Ignacij Golja, Franc Velikonja, Ivan Maier, Franc Oblesčak in Tomaž Šuligoj. Vrlim junakomrojakom naše iskrene čestitke.

Omočolec Stanko Obljubek na Ruskem. Stanko Obljubek, sin košičanskega župana g. Franca Obljube, ki se sedaj nahaja interniran v Italiji, se je te dni oglašil iz Rusije. Bil je dolgo časa na volinjski fronti, kjer je bil tudi v juniju ujet. Od tedaj ni bilo nobenega poročila več o njem. Mislili smo že in se bali, da je moral tudi on, kakor toliko drugih naših slovenskih dijakov, pustiti svoje mlado, nadebno življenje na volinjskih poljanah, no strah se ni uresničil in usoda je hotela, da je sedaj ujet na Ruskem, kjer piše, da je zdrav in da je v družbi z drugimi Brici in rojaki. Naslov je: S. O. Gorod Stepanci, Artemjevsky sacharnij zavod, Gubernija Kiev, Rusija.

Težko poškodovani begunec. Konj je udaril 56 let starega posestnika iz Ročinja št. 117, ki že eno leto kot begunec dela pri Ant. Dornu v Lancovem na Gorenjskem. Sunil ga je v trebuh, ko mu je pokladal krmo ter ga težko poškodoval. Prepeljali so poškodovanca v ljubljansko deželno bolnico.

Vrtožba dolnja, dne 30. julija 1916. Tu smo imeli redko cerkveno slovesnost: nad 50 otrok je prejelo sv. obhajilo za mir po namenu sv. očeta. Preganljiv prizor! Vsa hvala za trud našemu kuratu (saj smo na bojišču!) gosp. Mežnariču! — Suša nas je pritiskala, da smo žalostno pogledovali, kaj bo. A Bog se nas je usmilil in nam 27. t. m. poslal tako zaželjenega dežja. — Tu živimo in delamo tik za rojno črto. Človek se vsemu privadi in tudi vojno nevarnost prezira. Naši in laški topovi grme in krogle obojih lete preko nas — a mi orjemo, sejemo, žanjemo, kosimo in kopljemo; vse hiti in se poti, da vsaj za silo obedelamo polje. Starcem, ženskam in otrokom pomagajo tudi vojaki, za kar jim vsa čast. — Razburljiv boj v zraku smo videli 28. julija. Zjutraj se je priklatilo 7 laških letal in jelo krožiti nad našim poljem. Takoj so se dvignili proti njim naši letalci in v zraku je vršalo in hrumelo, da bi človek mislil, da se nebeški svod podira. Začel se je boj, kakršnega dosedaj še nismo bili doživeli. Vse je obstalo z delom in strmelom v bojni metej pod nebom. Strojnice so regljale, da je bilo groza. Naši vrli letalci so ostali zmagovaleci, italijanski so morali bežati, nekateri poškodovani. Krasno je bilo videti našega »goloba«, kako jih je preganjal, kako se je sredi med njimi boril dalje in dalje do Soče, nato pa kakor pšica šinil nizdoli in letel mirno par metrov nad drevjem na svoje mesto. Navdušeno smo mu zaorili »živio!«, ko je letel nad nami. To so res junaki! — Ivanov.

Pogreb žrtve zračnega napada na Trst se je vršil 17. t. m. s pretresljivo slovesnostjo. Na čelu so šli otroci iz mestnih zavetišč, potem pomorski skauti z vencem, nosilci vencev mestne občine in drugih, godba mestne ubožnice. Za krsto so šli sorodniki, nato pa namestnik baron pl. Fries-Skene, kontraadmiral baron Koudelka, dvorni svetnik baron Glanz, etapni poveljnik Schottkowsky, cesarski komisar de Krekich ter mnogo občinstva. Pogreb vseh treh žrtve: 8letnega Josipa Calligaris, 7letne Marije Ronconi in 70letne

Ivane Cogliervina, je preskrbela mestna občina na lastne stroške.

Skrb za sirote padlih vojakov v Trstu. V Trstu se je svoj čas osnoval odbor gosp. ki je prevzel skrb za sirote v vojni padlih Tržačanov. Ta odbor je med drugim pridobil za svoje namene kopališče Aukaran (blizu Kopra). Sem je poslal slabotne, okrepitve potrebne sirote v dveh skupinah (po približno sto otrok). Tu so otroci pod strokovnim nadzorstvom; tu uživajo morske kopeli, solčno luč in toploto, imajo dobro hrano, zdravniško oskrbo, razvedrilo, z eno besedo: svetle dneve. Ni dvoma, da je izvršil navedeni odbor s to pravico izredno veliko dobro delo. Le žal, da se je za nas Slovence tudi v to kuplo hladilne pijače pomešala gorjupa kaplja...

Podpisani prosijo zanesljivih podatkov, kaj se je zgodilo s svetiščem Žalostne Matere božje in naselbino misijonarjev na miren Krasnega, županstvo Kojsko. Ujet je bil 16. junija t. l. Z njim v ujetništvu se nahaja sin kojsčanskega župana Stanislav Obljubek in še več drugih domačinov.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil desetnik Alojzij Mrak, brat kavarnarja v Tolminu. Dne 10. junija t. l. je bil lahko ranjen v desno nogo in je prišel v ujetništvo; sedaj piše, da je zdrav. — Iz ruskega ujetništva se je oglašil Ivan Drenovšček, iz Krasnega, županstvo Kojsko. Ujet je bil 16. junija t. l. Z njim v ujetništvu se nahaja sin kojsčanskega župana Stanislav Obljubek in še več drugih domačinov.

Dnevne novice.

+ Nič batil! Kranjski deželni predsednik grof Attems je obiskal te dni eks-celencu generalnega polkovnika pl. Boročevića. Na vprašanje, ako je kaka nevarnost za naše prebivalstvo, je odvrnil junaški poveljnik poln zavesti in upanja: »Nič se bati, nevarnosti ni!« Te besede bo sprejelo prebivalstvo dežele z največjim veseljem in hvalečnostjo.

+ Na pomoč ubogim beguncem! Vedno in vedno dohajajo novi begunci. Mnogi niso rešili drugega, kakor golo življenje. Prejeli smo sicer od slavnega občinstva mnogo darov, za kar se podpisana posredovalnica tem potom najtopleje zahvaljuje in obrača s ponovno prošnjo do istoslovne za kak dar v oblekah, posebno otroških. Vsak dar se s hvaležnim srcem sprejme. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38/I.

+ Ali bomo mi zaostali? Beda goriških Slovencev je ganila globoko tudi ogrske Slovence, ki so sami bedni in revni. Glasilo ogrskih Slovencev uprav ginljivo poziva ogrske Slovence na pomoč goriškim Slovincem: »Kam ve lačne gledne sirote! Smilena srca iskat, odgovorijo njim suze. Te trčejo na naša srca, ki mirno živimo. Vsi Turlani, Nemci iz Primorskega posebno pa Slovenci se k nam Slovincem obrnejo i prosijo pomoči, posebno obleko, postelino, robce, brisače, kaj što premore, možko opravo — bole pa žensko, ženske je več. Oni su Austrijci po domovini, kak mi Vogri, a mam oboji ednoga vladara, i po krvi, narodi smo oboji Slovenci, zato prosijo pred vsem naše pomoči. Smilene vojske Slovence, darujte tem sirotam, kaj prevupate obleke. Vsaka fara naj kaj da. Vnogo ponošenoga pa še li dobroga ženskega i možkega obleka leži po hišah. Zamotajte ga i dajte na pošto na té naslov: Posredovalnica primorskih beguncem, Ljubljana, Krajna, Dunajska cesta 28, I. — Vredništvo Novin brezplačno odpošle tudi vsaki dar, samo naj se v Črensovcu spravi. — Slovenke dekle i deklice, sirotkam goriškim darujte višesnjo svojo obleko! Dečki in dečkici ravnotak! Smilenje smilenje rodi!« — To je pravi bratski glas, uteha v veliki bolesti našega naroda. Zato pa Slovenci in Slovenke na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem — prav vsi se udeležujmo podporne akcije za bedne goriške begunce. Naj jim bo domovina resnična mati! Sestavite nemudoma po župnijah in občinah pomožne odseke in javljajte v vzgled drugim o svojem delu v »Slovincu«.

+ Za Dalmacijo naj pridejo naše dežele! Kakor smo poročali, je izšla vladna odredba, vsled katere se morajo od sedaj naprej rabiti izključno hrvatska krajevna imena v Dalmaciji. Veselimo se z našimi brati, da bo sedaj izvedel svet, da je Dalmacija hrvaška, ki gleda pod habsburškim žezlom v lepšo, sijajnejšo bodočnost. Izginila bodo poitalijančena imena, Spalato, Zara, Ragusa itd. in blesteli se bodo hrvaški Split, Zadar, Dubrovnik in drugi. Z imeni izgine tudi zadnja sled italijanske moči in slave v naši lepi Dalmaciji. Kar se je zgodilo z Dalmacijo, mora se izvršiti tudi v slovenskih deželah. Koliko imen imamo, posebno na Goriškem, kjer se pačijo naša, lepa slovenska imena z italijanskimi spakami. Pričakujemo torej vočigled slovenske hrabrosti na jugu in severu, da odredi vlada v to potrebne korake, da se bo kazal slovenski značaj slovenskih kra-

jev tudi na zunaj kot jasna priča, da v teh zemljah nimajo Italijani ničesar iskati!

+ Madžari pri cesarju. »Az Est« poroča, da je grof Andrássy na Dunaju imel razgovor z merodajnimi osebami. V Budimpešti je imel konference z Apponyjem in Rakovszkym. V nedeljo pojdejo vsi trije k cesarju.

+ Vitezoma reda »Zlatega runa« je imenoval cesar nadvojvoda Rajnerja in Leopolda.

+ Priporočamo. Nemški kancler pripravlja nove predpise glede cenzure, ki glede notranje politike ne bo več omejevala razprave o notranje-političnih in gospodarsko-političnih vprašanjih.

+ Oproščenja poljedelcev. K včerajšnji vesti pod tem naslovom moramo pripomniti, da začasno podaljšano oproščenje dobijo lahko v notici našete osebe, če so bile klasificirane kot nesposobne za službo na bojišču.

+ Nočni počitek v pekarijah. Na enketi pri trgovinskem ministru so prišli soglasno do naziranja, da naj se v pekarijah uvede 8urni nočni počitek, od 9. ure zvečer do 5. ure zjutraj.

+ Strelski jarek v fronti in v zaledju. V Draždanih je znani vodilj socialnih demokratov Scheidemann rekel: Po vojni mora priti do nove orientacije v notranji politiki. Na bojišču se ne sliši: Prus prvega razreda v prvem strelskem jarku, Prus drugega razreda v drugem strelskem jarku, Prus tretjega razreda v rezervni postojanki. Tam so vsi Prusi enaki; pa če imajo Prusi pred sovražnikom enake dolžnosti, jim doma ne bo mogoče odrekati enakih pravic. Kaj tacega si tisti, ki so se zunaj odvalili strahu, ne bodo pustili dopasti. Jasne besede, veljavne tudi kje drugje.

— V proslavo 86. rojstnega dne presv. vladarja Franca Jožefa I. priredi patrijotično slavnost novoustanovljena mladeniška Marijina družba v Cerkljah pri Kranju v nedeljo dne 20. avgusta v dvorani »Ljudskega Doma«. Ob 2. popoldne je v župni cerkvi ustanovitev in slovesen sprejem v družbo. Ob pol 4. potem se pa začne s pesmijo »Slava Avstriji« slovesna prireditev v »Domu«. Na sporedu je slavnostni govor, petje, 2 igri, poklonitev avstrijskih kronovin v narodnih nošah, nakar se zaključi slovesnost s cesarsko pesmijo. Dobiček je namenjen v prid sirotam padlih vojakov.

— Odbor za sklad »Lovčen« se je ustanovil na Cetinju pod pokroviteljstvom vojaškega generalnega guvernerja v Črni gori g. Viktorja Weber pl. Webeman. Z obrestmi tega sklada se bodo podpirale vdove in sirote tistih avstro-ogrskih vojakov, ki so padli od avgusta 1914 naprej v krajih južne Dalmacije, Hercegovine, jugovzhodne Bosne in nekdanjem Sandžaku. Te podpore se bodo razdeljevale vsako leto na dan 10. januarja, ker je ravno ta dan padel Lovčen.

— Vitez Schönherjeva ustanova za vpo-kojene revne železničarje. Prošnje je polagati najkasneje do 14. septembra 1916 na glavnem kolodvoru v Ljubljani, oziroma pri isti postaji ali oddelku, kateremu je bil prosilec pred vpokojitvijo dodeljen. Prošnje morajo biti glede bede od župništva ali županstva potrjene. Prednost imajo isti, kateri so vsled vojne nezmožni za daljno službovanje ter vojni invalidi.

Pravica do državne podpore za med vojno poročene žene. C. kr. domobransko ministrstvo je odredilo, da imajo pravico do državnega prispevka za svoje vpočklicanih vojakov tudi žene, ki so se poročile šele med vojaškim službovanjem svojih mož, in sicer tudi tedaj, če do poroke niso bile odvisne od zaslužka svojih sedanjih mož. Treba je seveda, da so ostali zakoniti predpogoji podani, kakor n. pr., da je žena državne podpore res potrebna, da je njeno preživljanje sedaj res v nevarnosti, dočim bi jo lahko preživljal mož, če ne bi bil pri vojakih, da je mož svojo preženčeno vojaško dobo že odslužil itd. Žene, pri katerih so ostali zakoniti predpogoji podani, in katerim so komisije prošnje zavrnile, le z utemeljitvijo, češ, da je njihovo preživljanje pred vpoklicem sedanjih mož ni bilo bistveno od njihovega delavnega zaslužka odvisno, naj kar vnovič prosijo, one pa, ki iz tega vzroka prošnje sploh niso vložile, naj se pa sedaj zglase pri svojih županištvih.

— Podpornemu društvu, ki je bil ustanovljen pri c. kr. domobranskem pešpolku Ljubljana št. 27 v Ljubljani v podporo invalidnemu polkovnemu moštvo, dalje onim udovam, sirotam, očetom in materam padlega moštva tega polka, ki so posebno potrebni materijalne podpore, je darovala Kranjska hranilnica v Ljubljani povodom Najvišjega rojstnega dne velikodušno in spontano znameniti znesek 2.500 K. Nadomestni bataljon izreka tem potom kot upravitelj tega sklada v imenu polkovnega poveljstva javno in najsrčnejšo zahvalo. — Nadomestni batalion c. kr.

domobranskega pešpolka Ljubljana št. 27, tačasno v Admontu.

— Enkratna draginjska pomoč državnim penzionistom. K včeraj javljeni ministrski naredbi pristavljamo, da dobe vpokojeni državni uradniki in učitelji pri pokojnini in morebiti milostni dokladi do 1000 K 156 K, do 2000 K 204 KZ, do 3000 K 252 K. Njihove vdove pa pri ravnokar navedenih pokojninah 132, 168 in 204 K. — Vpokojeni državni sluge (poduradniki in sluge) pri pokojnini do 1500 K 120 K, vdove s pokojnino do 600 K pa 72 K. Vpokojeni delavci s pokojnino do 600 K 96 K, njihove vdove pa 60 K. Ubožne zakonske sirote državnih uradnikov pri sirotinski penziji do vstetih 1200 K ali z vzgojnim prispevkom do 480 K in sicer vsaka sirota brez starišev 96 K, vsaka sirota brez očeta, ki je v oskrbi pri materi 60 K. Sirote slug in delavcev brez starišev 48 K, pri materi 36 K. To enkratno pomoč dobijo sirote do 14 leta. Enako podporo kakor uslužbenci ali sirote slug in delavcev dobi tudi moštvo varnostne straže (uniformirana straža, civilna policijska straža, policijski agenti), finančne straže, paznikov po kaznilnicah in jettiščnicah, pisarniški oficijanti in pomožni sluge. Enako podporo dobe tudi vdove in sirote teh državnih uslužbencev.

— Bivši črnovojniški živinozdravnik dr. Josip Stegu, sedaj vet. referent v Cetinju, je dobil za posebne zasluge v vojni zlat zaslužni križec s krono na traku kolajne za hrabrost.

— Iz Lesca se nam poroča: Minule dni je praznoval prečastiti gospod župnik Ivan Lovšin jubilej za 25letnico mašništva. Cerkevni pevski zbor mu je navdušeno zapel večno mlado Riharjevo prigodnico »Srebrni mašnik bod' pozdravljen!« Pri domači slavnosti v nedeljo popoldne je napil slavljenca č. g. dr. Snój v toplih besedah, želeč mu i v bodoče obilno blagoslova božjega. G. župan Zark, ki je zastopal občino na tej slavnosti, je klical v svojem nagovoru srebrno-mašniku v imenu občanov še na mnoga leta. Cerkevni pevski zbor, zbran okrog slavljenca kakor otroci okrog dobrega očeta, je neutrudno prepeval narodne in rodoljubne pesmi. — Srebrno-mašniku, ki vneto deluje v vinarstvu Gospodovem v prijaznih Lescah, želimo i mi vsó srečo iz nebes ter mu kličemo prav iz srca: Še na mnoga leta!

— Odlikovani gasilci. Člani prostovoljne požarne brambe v Postojni: Anton Mekinda, Ivan Marinič, Jožef Srebot, Ivan Kovač in Andrej Čuk so bili odlikovani s častno svetinjo za 25letno zaslužno delovanje na polju gasilstva.

Pišite čitljive in nepopačene naslove na vojne pošte! Pri vojni pošti uslužbeni uradnik opozarja v interesu vseh, kateri pišejo svojem na vojno polje, naj pišejo naslove čitljivo in nepopačeno. K dobremu naslovu spadajo: ime, priimek, dostojanstvo, polk, stotinja ali baterija ali oddelek in jasna številka vojne pošte. Pišite naslove s peresom, ne pa z navadnim svinčnikom, ki se kaj lahko razmažejo, ali se pa čez čas odrgnejo, da postanejo nečitljivi. Če kdo ne zna naslova dobro napisati, naj rajši koga poprosi (učitelja ali duhovnika), ki mu bo gotovo rad napisal tistih par vrstic. Pripomniti moramo tudi, da je mnogokrat ali ime naslovnikovo kar izpuščeno, ali pa je v raztresenosti zapisano samo krstno ime, kakor: Janez, Jože itd., po katerem je vsekako težko najti naslovnika v polku, na katerega pride sleherni dan preko par tisočev pisem. Da taka, nečitljiva in malomarno pisana pisma, ne morejo biti vročena naslovniku, je jasno ko beli dan. Torej pišite dobre naslove!

— Neznani umrli vojaki. Ravnokar izšla XI. številka tabel z fotografijami neznanih umrlih vojakov in v spremstvu armade se nahajajočih civilnih oseb se je razposlala na vsa okrajna glavarstva na Kranjskem in mestnemu magistratu v Ljubljani, kjer je vsem prizadetim na vpogled.

— Smrt za domovino. Iz Leskovca poročajo: Trideseti župljan, mučniški junak za domovino je Martin Kerin iz Dolenj, rojen 6. sept. 1896. Padel je 1. avgusta v Galiciji zadet od šrapnela. Granata je ubila na Laškem posestnika in gostilničarja v Apačah, Janeza Kodermana. — Padel je na Döberdöbu 19letni Janez Strmšek od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. — Padel je na Laškem 32 let stari kmetovalec Martin Mohorko. — Umrli je v Celovcu domobranec Florijan Milnar iz Celja. — Padel je praporščak Jožef Kovač, sin gostilničarja in lesotřca v Lipelji vasi v Kanalski dolini. — Padel je v Galiciji 19letni Mihael Šiška, vas Sela iz župnije Prečna. — Padel je v boju v Galiciji pešec dom. pešpolka Alojzij Malner iz Zlebiča pri Ribnici. Bil je jakov vester ter marljiv vojak, njegovi tovariši ga bodo zelo pogrešali. Bodi mu lahka tuja zemljica!

— Na polju slave je padel na severnem bojišču stotnijski poveljnik v nekem pešpolku rezervni poročnik Franc Radej, absolvirani jurist, sin veleposestnika v Celju.

— Lastnik tovarne zgorel. O tem se nam poročajo še podrobnosti: V vasi Selo št. 13 (ihanske fare) obstajal je skozi več let visok enonadstropni mlin z mnogimi gospodarskimi poslopji, last g. Pavca. Ta mlin je bil po smrti gospodarja na javni dražbi prodan in si ga je pridobil podjetni g. Fr. Müller, ki ga je preuredil v tovarno za barve. Soboto, 12. t. m., v jutro se ni hotelo zdaniti, bliskalo in gromelo je, da je bilo grozno, brez dežja. Ob 5. uri treščilo je v dimnik tovarne. Strela je šla ob zidu dimnika in je v sobi, katera je z njim v zvezi, ubila gospodarja, šla skozi strop v vežo, kjer je bil shranjen petrolej. Malo pred šestimi uro padli so stropi z gospodarjem vred v vežo. Mrtvi gospodar je bil strašno ožgan; ljudje so dobili skoro samo njegovo okostje. Na gasitev ni bilo misliti, kljub temu da so prihiteli ljudje pomagat. Zgorelo je tudi par tisoč kron v gotovini. Zavarovan je pri banki »Azienda« za 55 tisoč kron za tovarno in za lastno življenje. Truplo so prepeljali v Celovec.

— Na Sv. Uršuli ob štajersko-koroški meji se bo na Šentjernejevo, t. j. dne 24. avgusta 1916 jutraj opravljala vojno-patriotična služba božja. — Vrlji Korošci! Namestu na Sv. Višarje — pa na Sv. Uršulo! Saj je tudi vaša. (Sv. Uršula je za 100 m nižja od Sv. Višarja, ki so visoke 1800 m.)

Nujni poziv mornarjem. Reška pristaniška oblast poziva vse trg. pomorske kapitane, poročnike, strojnike in vse druge osebe, ki so v službi na ladjah (mornarji, ložarji, kuharji itd.) v starosti do 60 let, ki imajo mornarsko službovno knjižico in ki spadajo v pomorsko področje reške pristaniške oblasti, da se takoj zglašajo pri tamšnjem uradu.

— Prodaja premogokopa v Št. Janžu na Dolenjskem. Na zahtevo Splošnega kreditnega društva v Ljubljani bo 16. septembra na javni dražbi prodan šentjanžki premogokop, ki je last Šentjanžke premogokopne družbe v Karmelu. Premogokop se nahaja v obratu in je l. 1915. produciral 185.517 stotov rujava premoga, l. 1913. pa še 453.000 stotov. Ta premogokop, ki meri 41 enostavnih in 1 dvojno jamsko mero, je s pritisklinami cenjen na 1.858.275 K; najnižji ponudek znaša 619.425 K.

— Smrtna kosa. Umrli je v Varaždinu tamošnji kapucinski gvardijan o. Jakob Brlić, star 38 let. — V Zadru je umrl kanoonik don Anton Pavlovič. — Umrli je v Celovcu vdova sodnijskega svetnika Marija Lucerna roj. pl. Scheuchenstuel. — Umrli je v Svetini na štajerskem cerkovnik Andrej Klinar, star 83 let.

— Nesreča v premogovniku. Ko je včeraj jutraj 36 let stari premogar iz Toplic št. 80, Rudolf Ule, delal oder v premogovniku v Zagorju ob Savi, se je utrgala neka skala ter se zavalila nanj in ga poškodovala po životu, obenem pa tudi zlomila desno roko. Zdravi se v tukajšnji deželni bolnici.

V štangli, romarski cerkvi sv. Antona, pri Litiji, se bo vršil letošnji jesenski shod »za praznik Angelov varihov« po starem koledarju, t. j. prvo nedeljo meseca septembra, letos 12. pobinkoština nedelja ali 3. septembra. — Ta dan bo za romarje in čestilce sv. Antona dvojna služba božja.

— K prehrani stražnega moštva pri vojnih ujetnikih. C. in kr. vojno ministrstvo je potom poljedelskega ministrstva poslalo političnim oblastem naslednje naznanilo: Ker je delodajalcem vojnih ujetnikov mnogokod težko preskrbeti mesa, jim je dano na izbero, da dajo stražnemu moštvu pri vojnih ujetnikih, ako jim ob sedanjih razmerah ni mogoče preskrbeti mesa, namesto vsakdanjega mesnega deleža, ki je je istočasno znižal na 180 gramov, druga živila enake redilnosti v nakupni vrednosti 1 K 80 vin. Ta vrednostna meja velja do nadaljnjega.

— Smrt in nesreče med rojaki v Ameriki. V Clevelandu je umrl John Novak, star 53 let. V Clevelandu zapušča dva brata, ženo in šestero otrok. — Andreju Bajtu v American Steel Wire Com. je odtrgalo del noge. — V Clevelandu je umrl najstarejši Slovenec ondote kolonije oče France Strniša. — Umrli je v Ameriki Fr. Rant iz Dolenjevasi pri Selcah. — Ubilo je v neki tovarni Martina Zupančiča. — V Clevelandu je umrla 26 let stara Marija Colarič, doma iz Slinovca pri Sv. Križu pri Kostanjevici. — Padel in ubil se je pri delu delavec John Zemljan ter si zlomil tilnik.

Seznam vojnoupoštnih uradov, ki so pripisani prometno blagovnih vzorcev: 8, 11, 14, 15, 16, 17, 20, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 46, 48, 50, 51, 54, 55, 61, 62, 64, 65, 70, 73, 74, 76, 78, 79, 80, 85, 86, 88, 89, 91, 92, 94, 95, 96, 98, 100, 102, 103, 104, 105, 106, 109, 110, 117, 117/II, 117/III, 118, 125, 133, 138, 145, 146, 148, 165, 166, 167, 171, 175, 176, 177, 178, 179, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 188, 195, 195/II, 195/III, 200, 202, 204, 207, 208, 209, 210, 212, 213, 214, 215, 217,

218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 226, 227, 228, 230, 231, 236, 237, 238, 239, 242, 250, 252, 253, 255, 259, 263, 266, 268, 269, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 303, 306, 307, 310, 311, 312, 316, 320, 321, 322, 323, 324, 331, 333, 335, 339, 340, 350, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 444, 444/II, 444/III, 508, 510, 511, 512, 514, 515, 516, 517, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 607, 608, 609, 611, 612, 613, 614, 615, 630. — Razpošiljanje blagovnih vzorcev pod obstoječimi predpisi je zaprejo dovoljeno samo na vojnoupoštno oziroma etapnoupoštno urade, navedene v gornjem seznamu. Vsi ostali uradi te vrste, ki so bili temu prometu odprti in se več ne nahajajo v gornjem seznamu, so za sedaj izključeni od imenovanega prometa.

— Nesreča stavbenika Nekrepa. Iz Maribora poročajo: Stavbenik in hišni posestnik Nekrep je hudo ponesrečil. Njegov lastni konj ga je tako nesrečno udaril in padel nanj, da mu je popolnoma strl nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Ne bo več kradel čebule. Policiji se je posrečilo izslediti in zapreti tatu, ki je zadnji čas plenil s čebulo obsajene njive na ljubljanskem polju. Ptiček je posestnik Franc Zajc pdm. Martine iz Šmartna, roj. 1862. V njegovem stanovanju so našli 294 kg čebule, vojaške plašče, hlače, suknje, nove škornje, čevlje, konjsko opremo, jermena, 23 vreč za pesek in žito, zveznje s kavo, košare za premost, poljedelsko orodje, verige itd. Glasom došlih ovadbi je Zajc kradel tudi perutnino, denar, deske, živila, sadje — sploh vse, kar je moglo odnesti. Pri Zajčevem sinu pri D. M. v Polju so našli tudi nanovo prepleškan ročni voziček, katerega je bil Zajc ukradel v Šmartnu. Zajca so izročili deželnemu sodišču.

— Prebrane slovenske časopise prosijo slovenski podčastniki v Boki Kotorski. Naslov: Srečko Staut, telegrafist; Radio Rose, Boka Kotorska.

Ljubljanske novice.

lj Počitniški pripravljali tečaj za sprejem na srednje šole. Za tiste učence ljubljanskih mestnih deških ljudskih šol, ki nameravajo vstopiti s prihodnjim šolskim letom na srednje šole in morajo v ta namen napraviti še sprejemni izpit, se prihodnji teden odpre na I. mestni deški ljudski šoli na Ledini počitniški pripravljali tečaj. Vsi ti učenci naj se zglašajo v ponedeljek dne 21. avgusta t. l. od 9. do 10. ure dopoldne v pisarni šolskega vodstva I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici 17. Vsak naj prinese s seboj zadnje šolsko naznanilo.

lj Kovinska zadruga v Ljubljani naznanja, da se vrši dne 27. avgusta 1916 ob 2. uri popoldne redni občni zbor v zadrugi pisarni pri »Avstrijskem cesarju«. Člani se vljudo vabijo.

lj Gremij trgovcev opozarja svoje člane na odlok c. kr. dež. vlade z dne 17. t. m., kateri določa, da stopi zopet v veljavo zakon z dne 24. aprila 1913, ki določa, da morajo biti trgovine v Ljubljani in okolici zaprte v času od pol 8. ure zvečer do pol 7. ure jutraj, izvzemši delavnice pred nedeljo in prazniki in dneva 5. in 23. decembra, ki smejo biti odprte do 8. ure zvečer. Trgovine z živili smejo biti odprte do pol 9. ure zvečer oziroma v zgorej navedenih dnevih do 9. ure zvečer. Ta razglas se ne dotika prav nič nedeljskega počitka in so trgovine tudi nadalje lahko v nedeljah in praznikih odprte. Ta deželni zakonik, ki vsebuje tudi druge važne navedbe, se dobi v Katoliški tiskarni v Ljubljani.

Ruske čete za Šueški prekop.

Poznanj, 17. avgusta. »Kuryer Poznanski« posnema po »Birževija Vedomostih« naslednje poročilo: Klor izvemo iz dobro poučenih ruskih vojaških krogov, se namerava ustanoviti poseben armadni zbor, ki bo šel na pomoč Angležem ob Šueškem prekopu; to bodi dokaz solidarnosti z Anglijo. Pri tem ne gre toliko za število vojakov, marveč za moralni učinek.

Razne novice.

— Prostožidarske namere. Prostožidarstvo se natihoma pripravlja na veliko novo propagando po vojni, tako poroča »Union des Loges Vaudoises« v Montreuxu. Uredništvo »Alpine«, glasila švicarskih velelož, jemlje to z zadovoljenjem na znanje in pripominja, da dosedanje knjige, ki govorijo o bistvu prostožidarstva, niso več času primerne, ter da je treba sestaviti in izdati zahtevam časa odgovarjajoči letak. Upajmo, da je vojna in njene izkušnje v vseh narodih užejala tako močno luč večnih resnic, da se ne bodo dali zavesti po prostožidarskih večah.

Nabori za konje so bili tudi v Albaniji. Tako je n. pr. naša vojna

uprava kupila samo v Skadru do 3000 konj. V začetku so bili konji zelo poceni. V Tirani je plačevala naša vojaška uprava tovarne konje po 100 do 140 kron. Pozneje so cene znatno poskočile, tako, da jih sedaj plačujejo do 400 celo 500 K; za jahalne konje so najvišje cene 600 K. Albancem izplačajo denar za kupljenega konja eno tretjino vrednosti v srebru, a ostalo vsoto v papirju. Razen tega dobe potrdilo, na temelju katerega morejo za 5% prodajne cene kupiti v skladiščih potrebnega žita. (»Veterinarski vjestnik«).

Nov angleški oklep. V Londonu so nedavno preizkušali nove vrste oklep, ki mu je menda odločena velika bodočnost. Ni iz kovine, marveč iz kemično preparirane vate, vsite v konopnino. Tak oklep daje baje popolno varnost pred puškino kroglo in proti bajonetu. Skupini vojakov, obloženih v uniforme iz navedenega materiala in z rokavicami na rokah, se je posrečilo v pol minuti preplezati žično oviro. Te uniforme uvedejo v kratkem v angleški armadi.

Orjaški elevator (dvigalnik). Rumunski časnik »Independence Roumaine« poroča iz Petrograda: V prihodnjih dneh bo postavljen v Samari (mesto v evropski Rusiji na Volgi) največji elevator na svetu. Dvignil bo nankrat 3.400.000 pudov žita!

Grozna vročina na Grškem. Atenški dopisnik časopisa »N. Z. Z.« poroča o naravnost neznosni vročini, ki je bila v drugi polovici meseca junija na Grškem. Toplomer je kazal dne 20. junija 45 stopinj Celzija, temperatura, kakršne niso imeli na Grškem od leta 1853, ko je bila ustanovljena zvezdarna v Atenah. Mnogo Atencev, ki so bili odšli v letovišča, se je vrnilo domov, da bi v predpotopnih kostumih po svojih stanovanjih kljubovali žgalni vročini, in hodniki mestnih ulic so bili hvaležno izpremenjeni v ležišča. Podnevi je prebivalstvo atensko hitelo v kleti, kjer se jim je nudil prijeten hlad, in kdorkoli je mogel, je bežal na Phaleron, kjer je bilo od ranega jutra do noči vse živo. Ravnatelj kopelji trdi, da ni imel še nikdar tako naporene službe, kakor letos. Ali ne samo iz mesta, temuč tudi s kmetov je ob nedeljah korakala cela procesija ljudi z otroki in živežem k morskemu obrežju in je bil cel dan posvečen mokremu elementu, vodi, iz katere so ljudje zlezli samo toliko, da so se najedli. Najhujše je bilo za pitno vodo, katere je bilo proti koncu že tako malo, da bi bil ta nedostatek za Atence lahko prava katastrofa. Sočnato sadje in sladoled so bile zaželjene stvari, vsled česar je tudi njih cena nevažno poskočila. Vlada s pomočjo zdravstvene komisije bdi nad hrano in pijačo v tej kritični dobi, in grška policija ne hodi po dolgih ovinkih, če zapazi kaj sumljivega. Parnas je ves čas poln ljudi, kateri niso vezani vsled službe na mesto, ali tudi tu je treba največje previdnosti, (ljudje si tam tudi kuhajo,) da ne bi uničil požar dreves po posušenih tokavah.

Wernyhora in njegovo prerokovanje o Poljski. O priliki prihoda turskih čet na vzhodnogalski bojišče se je spominjalo i Wernyhoroška prerokovanja: »Gdy Turzek konia u Dnesterze napoji, Polska porostanie.« Wernyhora je bil zaporoški kozak, ki je živel pred sto leti in je slovel kot prerok. Številna njegova prerokovanja so napisana. Beletristika in upodabljače umetnosti so se zanimale za to neobičajno osebo. Tako je poljski romanopisec Czajkowski napravil Wernyhoro za junaka v romanu, v katerem opisuje idilično življenje v poljski Ukrajini. Znani češki slikar Čermak ga je vzel kakor namet k veliki sliki, ki predstavlja Wernyhoro, ko prerokuje usodo Ukrajine.

Vojaški pozdravi.

Zaostali ptički pošiljajo nebroj pozdravov vsem Slovencem in Slovenkam v domovini: Enol. prost. Fr. Mlakar; Bog. Deu; J. Podnešek; Leo Abram; Anton Vrtovšek; Ciril Osana; Dušan Markič. — Slovenski topničarji pošiljamo z daljne morske obale iskrene pozdrave ljubim domovini: Jernej Pernat iz Jarš pri Domžalah in tovariši. — Vsem domačim pošiljajo iskrene pozdrave: Franc Lipovž — Batuje; Pavel Križaj — Postojna; Jožef Cerar, Blaž Neveda, Tone Franc, Franc Jakše — vsi v linški bolnišnici Rdečega križa. — Pozdrave vsem cenj. čitateljem in čitateljicam »Slovenca« pošiljajo: Enol. prostov. desetnik Stanko Repnik; vojno-poštni sprevodnik Ivan Košenina; četovodja Jožef Avguštin; desetnik Vinco Večaj; poddesetnik Anton Flajs; poddesetnik Jaka Smole; desetnik Franc Jenčič; desetnik Franc Volk; četovodja Karl Vovk; stotnijska kuharja Franc Jašovec in Alojzij Franc. — Pozdrave znanec in prijateljcem pošiljajo Janez Zgonc in tovariši. — Srčne pozdrave pošiljajo sorodnikom, prijateljem in

znancem: Ivan Kranjc iz Staregasela pri Kobariidu; Franc Pečnik, Rajhenburg; Mihael Znidaršič, nad Kanalom; Franc Potočnik, Celje — vsi zdravi. — Slovenski črnovojniki pošiljajo svojim ljubim domačim, prijateljem in znanecem in slovenskim dekletom: Alojzij Sever, poddesetnik; Ludvig Puklavac, Ormož — in vsi tovariši. — Pozdrav vsem rojakom pošilja Rafael Gluk.

V vojaško službovanje zopet vpo-klicana družabnika trvdke Čuha & Jesih, »Pod Trančo« vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

Zahvala. 1955

Podpisane se zahvaljujem najpriskorneje v svojem in vseh sorodnikov imenu vsem, ki so prisostvali smrti in pogrebu nepozabnega mi brata

IGNACIJA OCEPEK
c. kr. orožniškega stražmojsra
v Osinici ob Kolpi.

Posebno pa naj Bog plača g. župniku, gg. c. kr. orožnikom, c. kr. finančnemu respicijentu ter gospodini učiteljici in njeni sestri njih preveliko požrtvovalnost.

Ovsiše pri Poduartu, 16. avg. 1916.
Jožef Ocepek, župnik.

Načelstvo kmečke hranilnice in posojilnice v Ptiskovici na Krasu vabi svoje člane na

redni občni zbor

ki se bo vršil dne 3. sept. t. l. ob 4. uri pop. v župnišču in sicer z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za leto 1914 in 1915.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

NATAKARICA

na račun z nekoliko kaucije

SE SPREJME

kje pove uprava »Slovenca«.

Žena brez otrok išče mesta

HIŠNICE

• Ponudbe pod »Zanesljiva«.

Sprejme se

DEKLA

srednje starosti za opravila v hlevu, ki ima dovolj izurjenosti v krmljenju goveje živine. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod štev. 1959.

GOLDA BATERIJE

so letos najbolje! Kakovost iz dobe miru. Razprodajalci zahtevajo cenik o malih svetilih.

Vegawer, Kralj. Vinogradi, 112, Goško.

! Pozor gospodinje !

Trgovec s sadjem in zelenjavo

Karl Kumar

Pogačarjev trg Pogačarjev trg

priporočam cenjenim gospodinjam

svojo zalogo

čebule

na ualjšji dnevni cenl.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84— in zmlite a K 87— za 100 kg brez vreč.

Rapsove tropine v ploščah po 76 K brez vreč a 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg a K 53— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno krlajo po 51— K za 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročite pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, grašico in semensko koruzo za zeleno krmno.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajnite, kalijevo sol, 8% kaljev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10— a 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franco naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K a 100 kg z vrečo vred.

Odsej prodaja knjižico „Živinorejel in vojna“ Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilinee itd. naročite le pri Gospodarski Zvezi.

U 247/16

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajna sodnija v Višnjigori je razpravljala danes v navzočnosti pravitelja državnega pravdnštva, obtoženke Ane Zgajnar o obtožbi, katero je dvignil javni obtožitelj zoper Ano Zgajnar zaradi prestopka draženja in je po predlogu obtožitelja, naj se kaznuje obtoženka, razsodila tako:

Obtožena Ana Zgajnar rojena Pušljar, po domače Stefanka, 65 let stara, posestnika žena v Stranskivasi št. 7 je kriva, da je dne 7. julija 1916 v Stranskivasi, izrabljaje izredne razmere, povzročene z vojnimi stanjem, zahtevala za neobhodno potrebne reči, namreč jajca, od delavke Marije Kastelic očitno čezmerno ceno, namreč po 14 vin, za 1 jajce, in se obsodi po § 14 št. 1 citirane cesarske naredbe z uporabo § 266 k. z. za 48 ur v zapor in na 20 K denarne kazni, oziroma v slučaju neizterljivosti za nadaljnjih 18 ur v zapor, ter po § 389 kpr. v povračilo kazenskih stroškov.

C. kr. okrajna sodnija v Višnjigori odd. II. dne 1. avgusta 1916.

Vehovar, s. r.

Prodasta se

2 konja

z opravo in vozom. Več se izve: Ljubljana, Stari trg št. 32.

Gospodična

s sedem letno učiteljsko prakso v slov. in hrvaškem jeziku želi mesta kot vzgojiteljica ali družabnica pri kakšni dami. Cenjene ponudbe na na upravo lista pod: »Vzgojiteljica 88«.

HIŠA

pred ljudsko šolo v Idriji s 3 stanovanji in s prostom za trgovino
se prodaja
Več se poizve pri lastniku F. K. 69 v Idriji. 1907

Pozor! Blago Pozor!

se vsaki dan podražuje!

Kava!

Kava v kockah že zmlita s sladkorjem; 1 kocka se potrebuje za pol ltr. kave.

Navedilo se glasi: 1 kocko pet minut kuhati v pol ltr. vode, in najboljša sladka kava je gotova.

Samo en posus! Na tisoče priporočil in pisem na razpolago. — En poštni zavoj 5 kg stane samo K 25. — Pošilja proti povzetju ali predplačilu zastopnik tovarne

Iv. Urek, Ljubljana 4,
Mestni trg 13.

Iščem službe kot

prodajalka

v modni ali manufakturni trgovini. Najljubše kje na deželi. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 1945.

V najem se odda

LEPA, VELIKA SOBA

opravljena ali brez oprave, samo strogo solidnemu starejšemu gospodu ali gospej, eventualno tudi za odvetniško ali agenturno pisarno. Vpraša se v Selenburgovi ulici št. 1, I. nadstropje, od 2—3 popoldan.

Milo za pranje

belo v kosih po 1/2 kg rezano oddaja dokler kaj zaloge samo original zaboje v teži okoli 60 kg proti plačilu naprej ali povzetju cena za 1 kg K 4-20 trvdka

A. KAŠMAN, Škofja Loka. (Gorenjsko.)

KONTORISTINJA

se sprejme, ki je slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi dobro zmožna ter razume dobro knjigovodstvo in računstvo. Ponudbe sprejme upravnistvo „Slovenca“ pod št. 100. F.

Lepa meblovana

mesečna SOBA

solčna lega, se odda za 1. september Poizve se pri upravnistvu tega lista pod št. 1940.

Skoro nov

pisalni stroj

se ceno prodaja Ljubljana Gradišče 15/I.

Ključavničarji, kovači, strugarji

dobe trajno delo v

Kranjski tovarni za železnino v Kamniku.

Štambilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčuk - štambiljev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.
Ceniki franco. 553 Ceniki franco.

MATTONIS

JEDINSTVEN U SVOJOJ ANALITIČNOJ KAKVOČI

GISSHÜBLER

ČISTI PRÍRODNÍ ALKALII

KISELI IZVOR

Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Usnje in čevlje

samo na debelo

priporoča in še vedno razpošilja: **Ivan Komidar, Dunaj II. Rote Kreuzgasse 5.** — In sicer boksetetine, ševro, konjski boks, gladke mazane, ovčine in tudi izgotovljene gornje dele (Obertheile), čevljarske potrebščine itd. — Čevlje za štrpce in moderne fine vseh vrst in velikosti. — Pri vprašanjih za cene je točno navesti, kar se želi naročiti. —

Plačilni pogoji novih odjemalcev so, predplačilo proti računu; pri starih po navadi. — Manj kot 1 ducat ene vrste pri usnju ali pol duc. čevljev ene vrste vendar mešanih velikosti se ne pošilja niti za vzorce. — 1849

Hiša

v kateri je stara pekarija na glavni cesti v **Spodnji Šiški** nasproti bodoče župne cerkve, se pod ugodnimi pogoji prodaja. 1809

Več pove lastnik **Rudolf Oroszy, Ljubljana.**

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober po 150 K. Kdor želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati v Vipavo. — Načelstvo.

rizling

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek, kumno in janež ter sploh vse deželne prideleke kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino raznovrstnih praznih sodov in vreč.

5 vinarjev
(za 1 dopisnico) Vas stane moj glavni cenik, ki se vam dopiše — na zahtevo brezplačno. —

Prva tovarna ur JAN KONRAD,
c. in kr. dvor. založnik Brüx št. 1552 (Češko.)

Nikel ali jeklene ure na sidro K 6—, 7—, 8—, Volno-spominke nikeln. ali jeklene ure K 11—, K 12—, armadne radij. ure iz nikla ali jekla K 12—, Masivne srobnice Roskopf remont. ure s sidrom K 19—, K 20—. Budilke, stenske in ure na stojalo v veliki izbiri po nizkih cenah. 3letno pismono jamstvo. Pošilja po povzetju. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

ORCEVA KOLESA
SO PA LE

NAJBOLJŠA AGOREC
SPECIALA TRCOVINA S
KOLESI in DELI
LUBLJANA
MARJETEREZJE CESTA 14
= NOVI SVET = na Spr. KOLZEJA =

Čreslo za usnjarje.

Več vagonov se sukcesivno po nižani cenii odda, tudi v lastnih vrečah. — Ponudbe na upravnistvo lista pod št. 1929.

Turnske ure

nove napravlja in stare popravlja

Martin Jesenek

Šmarje p. Jelšah, Štajersko.

Najboljša priporočila in izpričevala na upogled in razpolago. 1905

Najnižje cene

Največji izbor

Preobleke

Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Zahvala.

Za vsa izkazana nam sočustvovanja povodom smrti našega predobrega soproga, oziroma očeta, gospoda

Vinka Soršaka

krojaškega mojstra v Sp. šiški št. 95

izrekamo svojo najtoplejšo zahvalo.

Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Ob smrti našega ljubelega sina

STANKA HRIB

nam je došlo od širnih strani obilo iskrenih izrazov globokega sočutja, za katere se tem potom hvaležno zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo prečistemu gospodu mestnemu župniku Ziahu, da je dragoga ranjkega previdel s sv. zakramenti, prečistiti duhovščini vipavski in goriški za pogreb, blagorodnemu gospodu dr. Kancu za dolgoletno požrtvovalno zdravniško pomoč, vsem zastopnikom raznih oblasti in korporacij in vsem številnim pogrebem.

Bog bodi plačnik vsem, ki so bili dobri našemu ljubemu sinu.

Vipava, 15. avgusta 1916.

Zalujoča družina Hribova.

1950

Vsakovrstne

1414

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
FR. CERAR, tovarna slamninkov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

Novost za naše gospodinje

je sušenje zelenjave za zimo. Popis
se dobi v knjižici „Sušenje v go-
spodinjstvu“, ki jo je izdal Račič
Božo v Zagorju ob Savi. Dobi se tudi
v knjigarnah. Cena 30 h. 1895

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta št. 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav cerkvenim
pred tojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakov stnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za stekla sivo v igračni in
navadni ornamenti, stavbno
ter portalno steklarstvo —
Zaogov steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Narisi in proračuni na
zahtevo zastoj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago. 74

Pisarniški prostori,

obstoječi iz štirih sob v Šelenburgovi
ulici št. 6, I. nadstropje, se s 1. no-
vembrom 1916 1928

oddajo v najem.

Natančneje izve se v zavarovalni pi-
sarni v visokem pritličju iste hiše ter
pri g. Antonu Bocu, lastniku kemične
pralnice in barvarije, istotam.

Izvežban

knjigovodja

in slov. nem. korespondent
se sprejme takoj. Plača po dogovoru.
Ponudbe s prepisi spričeval in s sliko
pod „DOBRA MOČ“ na upravnishvo.

Na, cenejše
dežnike in

solnčnike

domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti
slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,
Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4.
Popravila točno in ceno.

G. F. Jurásek

vglasevalec glasovirjev
in trgovec glasbi

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izpo-
sojevalnica gla-
sovirjev, planin in harmonjev. Ugodna za-
mena in desetletno jamstvo. Specijalni zavod
za vglasevanje ter popravila vseh glasbil.
Vglasevalec v »Glasbeni matice« ter v vseh
slovenskih zavodih.

Vermut vino

najboljše kakovosti se dobi v
sodčkih od 56 litrov naprej po
primerno nizki ceni pri

M. Rosner & Co.
v Ljubljani.

500 K

1431

Vam plačam, ako Va-
ših kurjih očes, bra-
davic in trde kože,
tekem 3 dni s korenino,
brez bolečin ne odpravi
Cena lončku z jam-
stvenim pismom
K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 5-50, 6 lončkov
K 5-50. Stotine zahvalnic in priznanj. Potenje
nog in rok odpravi Ita-prášek. Cena K 1-50,
3 skatljice K 3-50. Kemeay Kaschau (Kassa) L,
poštni predaj 12/844 Ogrsko.

Ria-Balsam.

Neznosne nadloge uši — rešijo
vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikar-jeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Gvančara, drogerija, Ljubljana: J. R. Hoče-
var, lekarna, Vrhnika: J. Koschir („Pri Orlu“),
Kamnik.

C. in kr. dvorni založniki

A. ZANKL-SINOV

tovarna kemičnih barv, lakov in firnežev

Resljeva cesta 1 **LJUBLJANA** Marijin trg 1

priporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv,
pristnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, stroj-
nega olja, karbolinoja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih
v to stroko spadajočih predmetov.

Ceniki na razpolago.

Priporočamo

„PFAFF“ brzošivalne stroje

edino najboljše na svetu!

10 letna pismena garancija. — Lahek krogičen tek. —
Sivajo naprej in nazaj. — Ugodne cene in mesečni
obroki. — Za umetno vezenje (šitkanje) krpanje per la
in nogavic najbolj pripravi, o katerem dajem brez-
plačen pouk. — Velika zaloga šivank, olja, ter
posameznih delov.

Ign. Vok specialna trgovina ši-
valnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Sprejemem zastopnika ali zastopnico.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezdodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za **DOJNO ZAVAROVANJE**,
naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in
poštine prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Baterije Ovoji Svetilke

za žepne svetilke
v neprekosni kakovosti le pri

MAXIM KOLMER

Elektrotehn. predmeti Dunaj-Wien, IX/4
Nordberg-Str. 6. Fernruf 21.928.

Ustanovljeno 1. 1893.

Ustanovljeno 1. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojege. Zunanjim
viagateljem so za poš-

4 3/4 %

ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno polož-
nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Bogumil Remec, ravnatelj slov. trg. šole
v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karo Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, c. kr. rač. oficijal v Lju-
bljani; Anton Kralj, tajnik Zadrugne zveze v Ljubljani; Dr. Merhar Alojzij, gimn. vero-
učitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež,
odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gi-
mnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš
Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v
Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Gadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, pro-
fesor, v Ljubljani; Avgust Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Solo na prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 34 podružnic, **Vogel Marijin trg** — **So. Petra cesta.** **Dejniški kapital in reserve 65.000.000 kron.**

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 13

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja
deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30 junija 1916 K 119.818.048.—,

31. decembra 1915 na knjižice in tekoči račun K 268.243.476 —.

Pouk v vedenju brezplačen.

Cene stalne in solidne.

Za rodbinsko in obrtno rabo najboljši in najpripravnější so:

Jos. Peteline-a

„Gritzner“ = šivalni stroji = „Afrana“

šivajo, vezejo, krpajo perilo in nogavice.

Edina tovarniška zaloga v Ljubljani, za vodo, levo, blizu franč. mostu, tretja hiša.

Največja izbira vseh sistemov in najlepših oprem.

Naslov za pisma:
Josip Peteline
Ljubljana.
Sv. Petra nasip 7.

VOLNENE CUNJE

dalje stare nogavice in druga pletenina, odpadki sukna, ponosena volnena obleka se kupi v vsaki najmanjši in tudi največji množini ter dobro plača. Ponudbe na: zbiralnico volneno blaga v vojne namene Seebach pri Beljaku.

Prekajeno prašičje meso, kranjske klobase, braunšvajgarce in drugo mesno blago prodaja po najnižjih cenah

Unovčevalnica za živino
Dunajska cesta št. 29.**Kostanjev les** orehove in jesenove hlode

kupujem po najvišji dnevni ceni.

Ponudbe na naslov: **Jos. Krall, Ljubljana** Franca Josipa cesta št. 7.**Bližajo se veliki dnevi sreče!**

V času do 1. feb. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih izbornih srečk:

Novih srečk Avstr. rdečega križa	300.000	in	500.000	kron	
Turških srečk	200.000,	400.000	in	200.000	kron
3% zemljiških srečk iz l. 1880	90.000	in	90.000	frank.	
3% zemljiških srečk iz l. 1889	60.000	in	100.000	kron	

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917:
3,230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročili!

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

P. n. cenjenim odjemalcem

tvrške **ANGLO — NOVAK**

(Zaloga čevljev) Ljubljana Šelenburgova ul. 7

se uljudno naznanja, da bo trgovina radi pomanjkanja blaga, — ter ponovnega odhoda lastnika na bojišče, — začasno zaprta. — Za dosedaj v polni meri izkazano zaupanje se tvrdka zahvaljuje oziroma za nadaljno naklonitev najlepše priporoča. :

Najnovejše bluže za dame

A. & E. Skabernè

Mestni trg št. 10

AMERIKANSKI SLOVENE

je prvi slovenski list v Ameriki. — Ustanov. leta 1891. — Stane 15 K letno. — Izhaja v torek in petek v lastnem domu.

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill. USA.

Cenjenim rojakom in slavnim denarnim zavodom priporočamo svoj

BANČNI ODDELEK

za pošiljanje denarja na vse kraje in izvrševanje vseh tozadevnih bančnih poslov. —

Vse naše poslovanje je zajamčeno!

POZOR!

Slivovko, tropinovec, rum in vino, dalje milo za pranje, zajamčeno 36% maščobe in zelo fino toaletno milo, različno surovo kavo — le proti prejemnici. Mokkador krepilno zmleto kavo s primesjo. Kavo in Mokkador tudi v zavitkih od 5 kg dalje, razpošilja po najnižjih dnevni cenah tvrdka A. Kušlan, Ljubljana, Karlovška c. 15.

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža, čopičev, barv za umetne in sobne slikarje, barv za zidovje, sploh vseh v najino stroko spadajočih predmetov v priznani najboljši kakovosti, pri točni in vestni postrežbi.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Jaz ANA CSILLAG

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blešč in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštnim povzajem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, I, Kohlmarkt 11.

1443

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela »Union« za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

»Ljudska posojilnica« sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljšo.

Rezervni zakladi znašajo okroglo kron 800.000.—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.